BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
GOVERNMENT

Broj: 03-19-1452/2026
Sarajevo, 21.09.2026. godine

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno:		21-09-2026	
Org. jed.	Broj	Prilog	Vrijednost
01,02	-19-	1702	/22

PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

- **Predstavnički dom-**

- **Dom naroda –**
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući

Poštovani

U skladu sa članom 45. Zakona o zaštiti okoliša Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21), radi informiranja, dostavljam **IZVJEŠTAJ O PROVOĐENJU FEDERALNE STRATEGIJE ZAŠTITE OKOLIŠA 2022. - 2032. ZA PERIOD 2024. - 2025. GODINE**, koji je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvojila na 365. hitnoj sjednici održanoj 18.09.2026. godine.

S poštovanjem,

BOSNA I HERCEGOVINA - FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE * VLADA * Sarajevo 1

PREMIJER

Nermin Nikšić

Prilog: kao u tekstu

Adresa: Hamdije Čemerlića 2, 71000 Sarajevo
Tel.: +387 33 66 44 49, Fax.: +387 33 21 24 11, +387 33 66 72 69
www.fbihvlada.gov.ba
e-mail: sekretar@fbihvlada.gov.ba

Na osnovu člana 19. stav (4) Zakona o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH", br. 1/94, 8/95, 58/02, 19/03, 2/06 i 8/06), na prijedlog Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na 365. hitnoj sjednici održanoj 18.09.2026. godine, donosi

ZAKLJUČAK

1. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine usvaja Izvještaj Federalnog ministarstva okoliša i turizma o provođenju Federalne strategije zaštite okoliša 2022.-2032. za period 2024.-2025. godine.

2. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine zadužuje sve institucije na federalnom, kantonalnom i općinskom nivou vlasti nadležne za realizaciju mjera utvrđenih Federalnom strategijom da, svaka u okviru svoje nadležnosti, poduzmu aktivnosti na njihovom provođenju

3. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine će Izvještaj iz tačke 1. ovog zaključka dostaviti Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine radi informisanja.

4 Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

V. broj: 1287 /2026
18.09.2026. godine
Sarajevo

P R E M I J E R
Nermin Nikšić

Adresa: Hamdije Čemerlića 2, 71000 Sarajevo
Tel: +387 33 66 44 49, Fax: +387 33 21 24 11, +387 33 66 72 69
www.fbihvlada.gov.ba
e-mail: sekretar@fbihvlada.gov.ba

Izvještaj o provođenju Federalne strategije zaštite okoliša 2022.-2032. za period 2024.- 2025. godina

Sarajevo, august 2026. godine

Sadržaj

1. **UVOD** 5

2. **STATUS REALIZACIJE MJERA PO STRATEŠKIM CILJEVIMA I PRIORITETIMA U PERIODU 2024.-2025.** 5

2.1. STRATEŠKI CILJ 1: ZAŠTITITI KVALITET VODE I OSIGURATI RASPOLOŽIVOST VODNIH RESURSA I NJIHOVU ODRŽIVOST 8

Prioritet 1.1. Spriječiti pogoršanje i unaprijediti status vodnih tijela 9

Prioritet 1.2. Osigurati uvjete za postizanje održivog korištenja vodnih resursa 9

Prioritet 1.3. Osiguranje dovoljnih količina vode za piće i njene dostupnosti za potrebe javnog vodosnabdijevanja 10

Prioritet 1.4. Smanjenje rizika pri ekstremnim hidrološkim pojavama uspostavom održivog sistema upravljanja poplavnim rizikom i prilagođavanja klimatskim promjenama 11

Prioritet 1.5. Dostizanje funkcionalanog pravnog i institucionalnog okvira u svrhu prilagođavanja pravnim aktima EU iz oblasti voda i njihovog provođenja 13

Prioritet 1.6. Osiguravanje finansijske održivosti sektora voda 14

2.2. STRATEŠKI CILJ 2: SMANJITI KOLIČINU OTPADA I POVEĆATI KOLIČINU PONOVNO UPOTRIJEBLJENIH MATERIJALA 16

Prioritet 2.1. Unaprijediti pravni i strateški okvir u oblasti upravljanja otpadom s EU principima 16

Prioritet 2.2. Unaprijediti sistem evidencije i izvještavanja o otpadu 16

Prioritet 2.3. Uvesti ekonomske i finansijske instrumente i mehanizme koji će uticati na smanjenje količine i povećanje stepena iskorištenosti svih kategorija otpada 17

Prioritet 2.4. Unaprijediti sistem upravljanja komunalnim otpadom 18

Prioritet 2.5. Unaprijediti sistem upravljanja posebnim kategorijama otpada 18

Prioritet 2.6. Sanirati površine pod neadekvatno odloženim otpadom 20

Prioritet 2.7. Jačati svijest o pravilnom razdvajanju, prikupljanju i odlaganju otpada 20

2.3. STRATEŠKI CILJ 3: OČUVANJE BIOLOŠKE I PEJZAŽNE RAZNOLIKOSTI 21

Prioritet 3.1. Unaprijediti pravni okvir Federacije BiH za biodiverzitet i očuvanje prirode kroz usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i međunarodnim sporazumima 21

Prioritet 3.2. Ojačati institucije Federacije BiH nadležne za provođenje propisa i aktivnosti u zaštiti prirode 22

Prioritet 3.3. Uspostaviti koordinaciju, komunikaciju i izvještavanje o biodiverzitetu i očuvanju prirode u Federaciji BiH 23

Prioritet 3.4. Uspostaviti praćenje stanja i zaštitu biodiverziteta/prirode u Federaciji BiH po standardima pravne stečevine EU i međunarodnih sporazuma 24

Prioritet 3.5. Izvršiti inventarizaciju biodiverziteta Federacije BiH na ekosistemskom, specijskom i genetskom nivou 26

Prioritet 3.6. Ekološki značajna područja prostorno povezati u ekološku mrežu na površini 17% teritorije Federacije BiH 27

Prioritet 3.7. Unaprijediti međusektorsku saradnju i političku podršku u Federaciji BiH za integraciju zaštite biodiverziteta u sektorske politike i zakonodavstvo 28

Prioritet 3.8. Jačati naučno utemeljeno odlučivanje o biodiverzitetu/prirodi kroz dijalog naučne zajednice i donosilaca odluka 28
Prioritet 3.9. Jačati ekološku svijest o biodiverzitetu, očuvanju prirode i ekosistemskim uslugama 30
Prioritet 3.10. Mobilizirati domaća i međunarodna finansijska sredstva za biodiverzitet Federacije BiH 31
2.4. STRATEŠKI CILJ 4: UNAPRIJEDITI UBLAŽAVANJE I PRILAGOĐAVANJE KLIMATSKIM PROMJENAMA I POBOLJŠANJE KVALITETA ZRAKA 32
Prioritet 4.1. Smanjenje zagađivanja zraka zagađujućim materijama na nivoe koji su sigurni za ljudsko zdravlje 32
Prioritet 4.2. Unaprjeđenje sistema upravljanja kvalitetom zraka koji će biti u funkciji podrške donošenju strateških odluka i informiranju građana o kvalitetu zraka 33
Prioritet 4.3. Smanjen uticaj Federacije BiH na klimatske promjene smanjenjem emisija stakleničkih gasova i povećanjem ponora ugljika 34
Prioritet 4.4. Jačanje otpornosti na uticaje klimatskih promjena 35
Prioritet 4.5. Povećanje energijske efikasnosti u krajnjoj potrošnji u svim sektorima 36
Prioritet 4.6. Povećanje udjela obnovljivih izvora energije uz reformu sistema podsticaja (usmjerenog prema građanskoj energiji) 38
Prioritet 4.7. Smanjenje svjetlosnog zagađenja 38
2.5. STRATEŠKI CILJ 5: OČUVATI LJUDSKO ZDRAVLJE, POBOLJŠATI DOBROBIT I KVALITET ŽIVOTA ZA SVE 39
Prioritet 5.1. Unaprijediti regulativu u oblasti hemijske sigurnosti 39
Prioritet 5.2. Uspostaviti održiv sistem upravljanja hemikalijama i implementacije propisa iz pravne stečevine EU u oblasti hemijske sigurnosti 40
Prioritet 5.3. Efikasan rad institucija Federacije BiH u oblasti hemijske sigurnosti 41
Prioritet 5.4. Unaprijeđena znanja korisnika hemikalija i opće javnosti u oblasti upravljanja hemikalijama 42
Prioritet 5.5. Uspostaviti zakonodavni okvir i jasne institucionalne nadležnosti kojima se transponira pravna stečevina EU iz oblasti buke u okolišu u zakonodavstvo Federacije BiH 42
Prioritet 5.6. Unaprijediti strateško planiranje i monitoring buke u oblasti okoliša 43
Prioritet 5.7. Efikasan rad institucija u oblasti buke u okolišu 43
Prioritet 5.8. Smanjenje ugroženosti zdravlja stanovništva zbog buke u okolišu 44
2.6. STRATEŠKI CILJ 6: ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODNIM RESURSIMA 44
Prioritet 6.1. Uspostaviti efikasan zakonski, strateški i institucionalni okvir za održivo upravljanje šumama i šumskim resursima u Federaciji BiH, adekvatno vrednovanje šumskih resursa, kao i integraciju rodno osjetljive problematike klimatskih promjena 44
Prioritet 6.2. Unaprijediti strateški, zakonski i institucionalni okvir za održivo upravljanje lovnom divljači 46
Prioritet 6.3. Unaprijediti zakonski, strateški i institucionalni okvir za održivo upravljanje ribljim fondom 47
Prioritet 6.4. Uspostaviti integralno i održivo upravljanje zemljišnim resursima 47

Prioritet 6.5. Uspostaviti sistem održivog i odgovornog istraživanja, eksploatacije i upravljanja mineralnim sirovinama 49
2.7. STRATEŠKI CILJ 7: UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE OKOLIŠEM 49
Prioritet 7.1. Unaprijediti zakonski okvir i sektorske politike u svrhu planiranja, upravljanja i zaštite okoliša u Federaciji BiH u cilju ostvarivanja pune harmonizacije s pravnom stečevinom EU i međunarodnim sporazumima o okolišu 49
Prioritet 7.2. Osigurati efikasno provođenje usvojenih propisa i preuzetih međunarodnih obaveza 50
Prioritet 7.3. Postići visok nivo kapaciteta i međusobne koordinacije institucija 51
Prioritet 7.4. Osigurati visok nivo svijesti javnosti o važnosti zaštite okoliša i uključenosti u proces donošenja odluka, posebno uključenost žena, mladih i društveno osjetljivih grupa 53
Prioritet 7.5. Uspostaviti efikasan sistem evidencije i transparentno izvještavanje podataka o okolišu u Federaciji BiH, uz konsultacije s Partnerstvom 27 54
Prioritet 7.6. Osigurati visok nivo međusektorskog i intersektorskog sinergijskog djelovanja i integracije javnih okolišnih politika 56
Prioritet 7.7. Osigurati finansijsku održivost sektora okoliša u Federaciji BiH 57
Prioritet 7.8. Uspostaviti sistem za strateško donošenje odluka, ulaganja i praćenje efekata u obrazovanju, istraživanju i inovacijama u okolišu 58
3. FINANSIJSKI PREGLED PROVOĐENJA STRATEGIJE 59
3.1. PREGLED UTROŠKA SREDSTAVA PO MJERAMA 59
4. ZAKLJUČAK O PROVOĐENJU STRATEGIJE U IZVJEŠTAJNOM PERIODU 88

1. UVOD

Obaveza izrade Federalne strategije zaštite okoliša propisana je članom 44. Zakona o zaštiti okoliša Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21), a Strategija je izrađena u skladu s Uredbom o izradi strateških dokumenata u Federaciji BiH ("Sl. novine Federacije BiH", br. 74/19 i 2/21).

Federalnu strategiju zaštite okoliša 2022.–2032. donio je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine krajem 2023. godine: Predstavnički dom na sjednici održanoj 26. oktobra 2023. godine, a Dom naroda na sjednici održanoj 27. novembra 2023. godine.

Ova Strategija predstavlja ključni intersektorski dokument za očuvanje i unapređenje stanja okoliša u Federaciji Bosne i Hercegovine, te postavlja okvir za efikasno upravljanje okolišem kroz narednu deceniju.

S obzirom na to da sadržaj Strategije obuhvata širu oblast zaštite okoliša, usklađenu sa sedam tematskih oblasti pravne stečevine EU, njena provedba zahtijeva učinkovitu vertikalnu i horizontalnu koordinaciju i saradnju između različitih nivoa vlasti i sektora. Provođenje aktivnosti na realizaciji utvrđenih mjera u nadležnosti je federalnih i kantonalnih organa uprave, upravnih organizacija, stručnih institucija te drugih subjekata prepoznatih kao nosioca realizacije mjera.

U skladu sa članom 45. Zakona o zaštiti okoliša, Federalno ministarstvo okoliša i turizma ima obavezu svake dvije godine dostaviti Vladi Federacije Bosne i Hercegovine Izvještaj o provođenju Federalne strategije zaštite okoliša radi razmatranja, usvajanja i dostavljanja Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine.

Izvještaj je sačinjen na osnovu zaprimljenih informacija institucija prepoznatih kao važnih aktera u realizaciji pojedinih mjera, u dijelu u kojem su iste dostavljene, te pruža pregled provedenih aktivnosti u periodu 2024.–2025. godine i sagledava napredak u ostvarivanju postavljenih strateških ciljeva i prioriteta kroz status realizacije utvrđenih mjera, uz prikaz ulaganja i utroška sredstava po pojedinim mjerama.

2. STATUS REALIZACIJE MJERA PO STRATEŠKIM CILJEVIMA I PRIORITETIMA U PERIODU 2024.–2025. GODINA

Federalna strategija zaštite okoliša identificira sedam strateških ciljeva (za svaku tematsku oblast):

- Zaštiti kvalitet vode i osigurati raspoloživost vodnih resursa i njihovu održivost
- Smanjiti količinu otpada i povećati količinu ponovno upotrijebljenih materijala
- Očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti
- Unaprijediti ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama i poboljšanje kvaliteta zraka
- Očuvati ljudsko zdravlje, poboljšati dobrobit i kvalitet života za sve
- Održivo upravljanje prirodnim resursima
- Unaprijediti upravljanje okolišem

Za implementaciju postavljenih strateških ciljeva utvrđen je 51 prioritet i 126 mjera.

Pregled strateških ciljeva i prioriteta

Strateški ciljevi	Prioriteti
Strateški cilj 1: Zaštiti kvalitet vode i osigurati raspoloživost vodnih resursa i njihovu održivost	**Prioritet 1.1.**: Spriječiti pogoršanje i unaprijediti status vodnih tijela **Prioritet 1.2.**: Osigurati uvjete za postizanje održivog korištenja vodnih resursa **Prioritet 1.3.**: Osiguranje dovoljnih količina vode za piće i njene dostupnosti za potrebe javnog vodosnabdijevanja **Prioritet 1.4.**: Smanjenje rizika pri ekstremnim hidrološkim pojavama uspostavom održivog sistema upravljanja poplavnim rizikom i prilagođavanja klimatskim promjenama **Prioritet 1.5.**: Dostizanje funkcionalnog pravnog i institucionalnog okvira u svrhu prilagođavanja pravnim aktima EU iz oblasti voda i njihovog provođenja **Prioritet 1.6.**: Osiguravanje finansijske održivosti sektora voda
Strateški cilj 2: Smanjiti količinu otpada i povećati količinu ponovno upotrijebljenih materijala	**Prioritet 2.1.**: Unaprijediti pravni i strateški okvir u oblasti upravljanja otpadom s EU principima **Prioritet 2.2.**: Unaprijediti sistem evidencije i izvještavanja o otpadu **Prioritet 2.3.**: Uvesti ekonomske i finansijske instrumente i mehanizme koji će uticati na smanjenje količine i povećanje stepena iskorištenosti svih kategorija otpada **Prioritet 2.4.**: Unaprijediti sistem upravljanja komunalnim otpadom **Prioritet 2.5.**: Unaprijediti sistem upravljanja posebnim kategorijama otpada **Prioritet 2.6.**: Sanirati površine pod neadekvatno odloženim otpadom **Prioritet 2.7.**:Jačati svijest o pravilnom razdvajanju, prikupljanju i odlaganju otpada
Strateški cilj 3: Očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti	**Prioritet 3.1.:** Unaprijediti pravni okvir Federacije BiH za biodiverzitet i očuvanje prirode kroz usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i međunarodnim sporazumima **Prioritet 3.2.**: Ojačati institucije Federacije BiH nadležne za provođenje propisa i aktivnosti u zaštiti prirode **Prioritet 3.3.**: Uspostaviti koordinaciju, komunikaciju i izvještavanje o biodiverzitetu i očuvanju prirode u Federaciji BiH **Prioritet 3.4.**: Uspostaviti praćenje stanja i zaštitu biodiverziteta/prirode u Federaciji BiH po standardima pravne stečevine EU i međunarodnih sporazuma **Prioritet 3.5.:** Izvršiti inventarizaciju biodiverziteta Federacije BiH na ekosistemskom, specijskom i genetskom nivou

	Prioritet 3.6.: Ekološki značajna područja prostorno povezati u ekološku mrežu na površini 17% teritorije Federacije BiH **Prioritet 3.7.**: Unaprijediti međusektorsku saradnju i političku podršku u Federaciji BiH za integraciju zaštite biodiverziteta u sektorske politike i zakonodavstvo **Prioritet 3.8.**: Jačati naučno utemeljeno odlučivanje o biodiverzitetu/prirodi kroz dijalog naučne zajednice i donosilaca odluka **Prioritet 3.9.**: Jačati ekološku svijest o biodiverzitetu, očuvanju prirode i ekosistemskim uslugama **Prioritet 3.10.**: Mobilizirati domaća i međunarodna finansijska sredstva za biodiverzitet Federacije BiH
Strateški cilj 4: Unaprijediti ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama i poboljšanje kvaliteta zraka	**Prioritet 4.1.**: Smanjenje zagađivanja zraka zagađujućim materijama na nivoe koji su sigurni za ljudsko zdravlje **Prioritet 4.2.**: Unaprjeđenje sistema upravljanja kvalitetom zraka koji će biti u funkciji podrške donošenju strateških odluka i informiranju građana o kvalitetu zraka **Prioritet 4.3.**: Smanjen uticaj Federacije BiH na klimatske promjene smanjenjem emisija stakleničkih gasova i povećanjem ponora ugljika **Prioritet 4.4.**: Jačanje otpornosti na uticaje klimatskih promjena **Prioritet 4.5.**: Povećanje energijske efikasnosti u krajnjoj potrošnji u svim sektorima **Prioritet 4.6.**: Povećanje udjela obnovljivih izvora energije uz reformu sistema podsticaja (usmjerenog prema građanskoj energiji) **Prioritet 4.7.**: Smanjenje svjetlosnog zagađenja
Strateški cilj 5: Očuvati ljudsko zdravlje, poboljšati dobrobit i kvalitet života za sve	**Prioritet 5.1.**: Unaprijediti regulativu u oblasti hemijske sigurnosti **Prioritet 5.2.**: Uspostaviti održiv sistem upravljanja hemikalijama i implementacije propisa iz pravne stečevine EU u oblasti hemijske sigurnosti **Prioritet 5.3.**: Efikasan rad institucija Federacije BiH u oblasti hemijske sigurnosti **Prioritet 5.4.**: Unaprijeđena znanja korisnika hemikalija i opće javnosti u oblasti upravljanja hemikalijama **Prioritet 5.5.**: Uspostaviti zakonodavni okvir i jasne institucionalne nadležnosti kojima se transponira pravna stečevina EU iz oblasti buke u okolišu u zakonodavstvo Federacije BiH **Prioritet 5.6.**: Unaprijediti strateško planiranje i monitoring buke u oblasti okoliša **Prioritet 5.7.**: Efikasan rad institucija u oblasti buke u okolišu **Prioritet 5.8.**: Smanjenje ugroženosti zdravlja stanovništva zbog buke u okolišu
Strateški cilj 6: Održivo upravljanje prirodnim resursima	**Prioritet 6.1.**: Uspostaviti efikasan zakonski, strateški i institucionalni okvir za održivo upravljanje šumama i šumskim resursima u Federaciji BiH, adekvatno vrednovanje šumskih

	resursa, kao i integraciju rodno osjetljive problematike klimatskih promjena **Prioritet 6.2.**: Unaprijediti strateški, zakonski i institucionalni okvir za održivo upravljanje lovnom divljači **Prioritet 6.3.**: Unaprijediti zakonski, strateški i institucionalni okvir za održivo upravljanje ribljim fondom **Prioritet 6.4.**: Uspostaviti integralno i održivo upravljanje zemljišnim resursima **Prioritet 6.5.**: Uspostaviti sistem održivog i odgovornog istraživanja, eksploatacije i upravljanja mineralnim sirovinama
Strateški cilj 7: Unaprijediti upravljanje okolišem	**Prioritet 7.1.:** Unaprijediti zakonski okvir i sektorske politike u svrhu planiranja, upravljanja i zaštite okoliša u Federaciji BiH u cilju ostvarivanja pune harmonizacije s pravnom stečevinom EU i međunarodnim sporazumima o okolišu **Prioritet 7.2.:** Osigurati efikasno provođenje usvojenih propisa i preuzetih međunarodnih obaveza **Prioritet 7.3.:** Postići visok nivo kapaciteta i međusobne koordinacije institucija **Prioritet 7.4.:** Osigurati visok nivo svijesti javnosti o važnosti zaštite okoliša i uključenosti u proces donošenja odluka, posebno uključenost žena, mladih i društveno osjetljivih grupa **Prioritet 7.5.:** Uspostaviti efikasan sistem evidencije i transparentno izvještavanje podataka o okolišu u Federaciji BiH, uz konsultacije s Partnerstvom 27 **Prioritet 7.6.:** Osigurati visok nivo međusektorskog i intersektorskog sinergijskog djelovanja i integracije javnih okolišnih politika **Prioritet 7.7.:** Osigurati finansijsku održivost sektora okoliša u Federaciji BiH **Prioritet 7.8.:** Uspostaviti sistem za strateško donošenje odluka, ulaganja i praćenje efekata u obrazovanju, istraživanju i inovacijama u okolišu

2.1. STRATEŠKI CILJ 1: ZAŠTITI KVALITET VODE I OSIGURATI RASPOLOŽIVOST VODNIH RESURSA I NJIHOVU ODRŽIVOST

Strateški cilj obuhvata ključne sektore upravljanja vodnim resursima, kao što su obezbjeđenje sigurne i zdravstveno ispravne vode za piće za stanovništvo, efikasno prikupljanje i tretman otpadnih voda, kvalitet vode za kupanje, racionalno korištenje i potrošnju vode u domaćinstvima, industriji i poljoprivredi, očuvanje vodnih ekosistema, upravljanje vodnim područjima, uključujući zaštitu od poplava i suša te upravljanje nutrijentima u poljoprivredi.

U okviru ovog cilja definirano je 6 prioriteta i 16 mjera za čiju su implementaciju odgovorni Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Agencija za vodno područje rijeke Save, Agencija za vodno područje Jadranskog mora, nadležna

kantonalna ministarstva, relevantne federalne stručne institucije te drugi nadležni federalni organi uprave.

Prioritet 1.1.: Spriječiti pogoršanje i unaprijediti status vodnih tijela

Ukupan broj vodnih tijela (površinskih i podzemnih) u području rijeke Save iznosi 548, dok su na području Jadranskog mora zastupljena 217 vodna tijela, od čega 212 vodnih tijela tekućica, 4 vodna tijela stajaćica i 1 vodno tijelo priobalnih voda. U cilju očuvanja i poboljšanja kvalitete vodnih resursa, posebnu pažnju potrebno je usmjeriti na unaprjeđenje statusa i zaštitu vodnih tijela. Stanje površinskih i podzemnih voda snažno je povezano s ljudskim aktivnostima, a njegovo očuvanje zahtijeva sistematičan, integriran i strogo kontroliran pristup.

Postizanje prioriteta temelji se na provođenju Programa mjera Planova upravljanja vodnim područjem s ciljem postizanja okolišnih ciljeva za vodna tijela, te provođenju inspekcijskih nadzora nad svim aktivnostima koje mogu negativano uticati na stanje vodnih tijela, uključujući primjenu krivičnih odredbi nad zagađivačima, ukoliko se to pokaže neophodnim.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

	Mjera	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
Prioritet 1.1.: Spriječiti pogoršanje i unaprijediti status vodnih tijela	**Mjera 1.1.1.** Dostizanje okolišnih ciljeva za vodna tijela definiranih u Planovima upravljanja vodnim područjima u Federaciji BiH	Realizacija u toku	**16.978.574 KM** o 1.449.917 KM (budžet kantona) o 167.437 KM (EU sredstva) o 15.361.220 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH, AVP Sava i AVP Jadranskog mora)
Aktivnosti su bile usmjerene na: - monitoring površinskih i podzemnih vodnih tijela za 2024. i 2025. godinu na vodnom području rijeke Save i vodnom području Jadranskog mora te pripremu godišnjih izvještaja o rezultatima monitoringa, - analizu po pojedinačnim subjektima koji ne zadovoljavaju uvjete ispuštanja iz Uredbe o uvjetima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sisteme javne kanalizacije gdje je navedeno i stanje vodnih tijela u koja se ispušta, - monitoring zaslanjenja i parametara kakvoće podzemnih i površinskih voda u delti Neretve u HNK, - realizaciju projekata zaštite voda od strane općina, gradova, javnih preduzeća i privrednih subjekata, - poboljšanje sistema vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda u općinama Federacije BiH kroz rekonstrukciju postojećih i izgradnju novih vodovodnih i kanalizacionih mreža.			

Prioritet 1.2.: Osigurati uvjete za postizanje održivog korištenja vodnih resursa

Od ukupne površine Federacije BiH (26.127 km^2) crnomorskom slivu, odnosno vodnom području rijeke Save, pripada 17.506 km^2 (67%), a vodnom području Jadranskog mora 8.621 km^2 (33%).

Održivost vodnih resursa predstavlja ključni izazov u kontekstu klimatskih promjena, porasta potrošnje i sve većih pritisaka različitih sektora na prirodne resurse. Učinkovito upravljanje vodama zahtijeva ne samo tehničke mjere i nadzor, već i međusektorsku koordinaciju te usklađivanje razvojnih potreba s načelima zaštite okoliša. Stoga je od

posebne važnosti uspostaviti ravnotežu između korištenja i očuvanja vodnih resursa, uz istovremeno jačanje institucionalnih mehanizama i alata koji omogućuju odgovorno upravljanje.
Održivo korištenje vodnih resursa će se osigurati putem efikasne saradnje između vodnog sektora i ostalih sektora čije aktivnosti mogu imati negativan uticaj na vodne resurse, unaprjeđenjem efikasnosti inspekcijskog nadzora, pripremom stručnih podloga u sektoru voda kao instrumenta za potencijalno ograničavanje korištenja vodnih resursa i zahvata u prostoru zbog dokazanog negativnog uticaja na količine i stanje vodnih tijela i mjere zaštite od poplava, te transparentne dodjele koncesija na vodne resurse.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su dvije mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 1.2.: Osigurati uvjete za postizanje održivog korištenja vodnih resursa	**Mjera 1.2.1.** Intenziviranje saradnje sektora voda s ostalim sektorima u cilju osiguravanja zaštite i održivog korištenja vodnih resursa	Realizacija u toku	**1.610.858 KM** o 1.582.396 KM (AVP Sava i AVP Jadranskog mora) o 28.462 KM (EU sredstva)
	- Započete su aktivnosti na izradi Plana upravljanja vodama za vodno područje Jadranskog mora i Plana upravljanja vodama za vodno područje rijeke Save za period 2028.- 2033. - Urađena je analiza stanja i načina korištenja vodnih resursa u poljoprivredi u delti Neretve u BiH te izrađena Studija sa smjernicama za održivu poljoprivredu.		
	Mjera 1.2.2. Osiguranje transparentnog i zakonom preciziranog postupka dodjele koncesija u oblasti korištenja vodnih resursa	Nije započeta realizacija	

<u>Prioritet 1.3.: Osiguranje dovoljnih količina vode za piće i njene dostupnosti za potrebe javnog vodosnabdijevanja</u>

Sektor vodnih usluga suočen je sa stanjem koje ne omogućava njegovu održivost, a razlozi su slabi institucionalni/administrativni aranžmani i zakonodavni okviri sektora vodnih usluga, te finansijski nedostaci. Stepen pokrivenosti stanovništva javnim sistemima vodosnabdijevanja u Federaciji BiH, iako unaprijeđen posljednjih godina, nije na željenom/planiranom nivou. Stanovništvo koje nije priključeno na ove sisteme, snabdijeva se putem lokalnih/seoskih ili individualnih zahvata. Upravljanje lokalnim sistemima neusklađeno je s važećim propisima, te je značajan broj njih bez sistemskog nadzora, što predstavlja ozbiljan rizik za ljudsko zdravlje.
Za osiguranje dovoljnih količina vode za piće i njene dostupnosti za potrebe javnog vodosnabdijevanja neophodno je provođenje reforme sektora vodnih usluga i to: operativno-tehničkog i zakonodavno-institucionalnog aspekata u svim jedinicama lokalne

samouprave, uključujući pored centralnih sistema vodosnabdijevanja i ruralne/lokalne vodovode.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su dvije mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 1.3.: Osiguranje dovoljnih količina vode za piće i njene dostupnosti za potrebe javnog vodosnabdijevanja	**Mjera 1.3.1.** Razvoj sistema vodosnabdijevanja s optimalnim rješenjima za JLS-ove, efikasnom distributivnom mrežom i zdravstveno ispravnom vodom za piće	Realizacija u toku	**16.623.574 KM** o 6.595.636 KM (budžet kantona) o 4.027.938 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH) o 6.000.000 KM (međunarodni donatori)
	Aktivnosti su obuhvatile realizaciju projekata u lokalnim zajednicama usmjerenih na smanjenje gubitaka u vodovodnim mrežama, osiguranje propisanog kvaliteta vode za piće te sanaciju, izgradnju i proširenje vodovodne infrastrukture.		
	Mjera 1.3.2. Unaprijediti postojeći zakonodavni okvir sektora vodnih usluga u Federaciji BiH	Započeta realizacija	
	- Pripremljen je Prednacrt Zakona o vodnim uslugama		

Prioritet 1.4.: Smanjenje rizika pri ekstremnim hidrološkim pojavama uspostavom održivog sistema upravljanja poplavnim rizikom i prilagođavanja klimatskim promjenama

U sektoru voda u Federaciji BiH još uvijek nije uspostavljen održiv sistem upravljanja poplavnim rizicima niti je započela dosljedna provedba EU politika prilagodbe klimatskim promjenama. Mjere prilagođavanja na klimatske promjene nisu integrirane u strateško-planske dokumente sektora voda na svim nivoima.

Postoji izražen nedostatak programa i projektne dokumentacije za realizaciju mjera prilagođavanja klimatskim promjenama i zaštite od poplava i suša. Također, nisu razvijeni hidrološki prognozni modeli, a postojeća mreža hidroloških i meteoroloških monitoring stanica je nedovoljna, posebno na vodotocima II kategorije koji su u nadležnosti kantona, što predstavlja dodatnu prijetnju područjima potencijalno značajnog rizika od poplava.

Ostvarenje ovog prioriteta planirano je realizacijom ciljeva Plana upravljanja rizicima od poplava, kvalitetnim analizama i pouzdanim procjenama u svrhu donošenja odluka u sistemu zaštite od poplava, te programiranjem i provođenjem mjera prilagođavanja na klimatske promjene u skladu sa izrađenim i usvojenim planskim dokumentima.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su tri mjere.

<table>
<tr><td rowspan="5">Prioritet 1.4.:
Smanjenje rizika pri ekstremnim hidrološkim pojavama uspostavom održivog sistema upravljanja poplavnim rizikom i prilagođavanja klimatskim promjenama</td><td>Mjera</td><td>Status realizacije mjere</td><td>Utrošena sredstva za realizaciju mjere</td></tr>
<tr><td>Mjera 1.4.1.
Praćenje i ocjena stepena realizacije Planova upravljanja rizicima od poplava u vodnim područjima u FBiH</td><td>Realizacija u toku</td><td>7.478.079 KM (AVP Sava)</td></tr>
<tr><td colspan="3">- Donesen je Plan upravljanja rizikom od poplava za vodno područje Jadranskog mora za period 2024.- 2029. i Plan upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save za period 2024.- 2029.
- U toku je priprema dvogodišnjeg izvještaja o realizaciji mjera Plana upravljanja rizikom od poplava za vodno područje Jadranskog mora.
- Vrši se redovno održavanje zaštitinih vodnih objekata u vlasništvu Federacije BiH, uključujući i njihovo pojačano investiciono održavanje te opreme za zaštitu od poplava.
- U toku je realizacija mjera Plana upravljanja rizikom od poplava za vodno područje rijeke Save u vidu izrade projektne dokumentacije te izvođenja radova na uređenju vodotoka I kategorije za koje je nadležna AVP Sava.
- Na web stranici Agencije za vodno područje rijeke Save i Agencije za vodno područje Jadranskog mora objavljena su područja izložena riziku od poplava, odnosno mape opasnosti i mape rizika od poplava.</td></tr>
<tr><td>Mjera 1.4.2.
Uspostavljanje i rad hidroloških prognoznih sistema u Federaciji BiH uključujući unaprjeđenje mreže hidroloških i meteoroloških i mjernih stanica</td><td>Realizacija u toku</td><td>2.685.001 KM
o 597.120 KM (Budžet Federacije BiH)
o 2.087.881 KM (AVP Sava i AVP Jadranskog mora)</td></tr>
<tr><td colspan="3">- Kontinuirano se radi na proširenju mreže mjernih stanica. Nabavljeno je 16 automatskih mjernih stanica koje su postavljene na glavne meteorološke stanice s meteorološkim osmatračima.
- Postavljene su 3 nove automatske hidrološke stanice, 4 nove automatske meteorološke stanice, izvršena je nadogradnja postojeće 2 automatske hidrološke stanice sa uređajima za mjerenje protoka i brzine vode na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH.
- Redovno održavanje kompletne mreže automatskih hidroloških i meteoroloških stanica na vodnom području rijeke Save u Federaciji BiH u vlasništvu AVP Sava.
- Izvršena je nadogradnja i unaprjeđenje sistema za prognozu poplava za podsliv Bosne u Federaciji BiH.
- Vrši se redovno održavanje sistema za prognozu poplava za sve podslivove (Una-Sana; Vrbas; Bosna; Drina, neposredni podsliv Save) na vodnom području rijeke Save, kao i postojećeg sistema prognoze poplava za vodno područje Jadranskog mora.</td></tr>
</table>

	- Započete su aktivnosti vezano za uspostavu prognoznog modela za vodno područje Jadranskog mora (Neretva s Trebišnjicom) i dalje unaprjeđenje postojećeg. - Redovno održavanje hidrološke platforme WISKI koja služi za prikupljanje, verifikaciju i razmjenu podataka prikupljenih sa mreže automatskih stanica.		
	Mjera 1.4.3. Unaprijeđeno planiranje i realizacija mjera prilagođavanja klimatskim promjenama koje utiču na vodne resurse	Nije započeta realizacija	

Prioritet 1.5.: Dostizanje funkcionalanog pravnog i institucionalnog okvira u svrhu prilagođavanja pravnim aktima EU iz oblasti voda i njihovog provođenja

Usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije u oblasti upravljanja vodama predstavlja ključni korak ka efikasnijem, transparentnijem i održivijem vodnom sektoru. Međutim, ostvarenje ovog cilja zahtijeva ne samo formalno usklađivanje zakonskih i podzakonskih akata, već i uspostavu funkcionalnih institucionalnih mehanizama za njihovu provedbu na svim nivoima. Uspostavljanje sveobuhvatnog i operativnog pravnog i institucionalnog okvira potrebno je za učinkovito upravljanje vodnim resursima u skladu sa standardima EU, ali i za unaprjeđenje zaštite voda, upravljanja rizicima te održivog korištenja ovog prirodnog resursa.

Za ostvarenje ovog prioriteta potrebno je kontinuirano raditi na usklađivanju zakonodavnog i institucionalnog okvira s pravnom stečevinom EU, uz istovremeno jačanje kapaciteta u institucijama nadležnim za sektor voda na svim nivoima vlasti u Federaciji BiH. Poseban fokus treba biti na planiranju i dosljednom provođenju svih relevantnih EU direktiva iz oblasti upravljanja vodama.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su četiri mjere.

	Mjera	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
	Mjera 1.5.1. Osigurati efikasnu provedbu Programa integriranja u EU vezano za oblast upravljanja vodama (na bazi četverogodišnjih ciklusa)	Nije započeta realizacija	
	Mjera 1.5.2. Unaprijediti zakonodavstvo u oblasti voda i organizacije uprave u Federaciji BiH u svrhu	Nije započeta realizacija	

Prioritet 1.5.: Dostizanje funkcionalnog pravnog i institucionalnog okvira u svrhu prilagođavanja pravnim aktima EU iz oblasti voda i njihovog provođenja	efikasne aproksimacije EU propisa u vodno zakonodavstvo Federacije BiH		
	Mjera 1.5.3. Unaprjeđenje postojeće institucionalne strukture jačanjem kapaciteta u institucijama Federaciji BiH nadležnim za vode, sa posebnim fokusom na dugoročnu i održivu provedbu EU vodnog zakonodavstva	Započeta realizacija	**7.000 KM** (budžet kantona)
	- Federalni hidrometeorološki zavod kontinuirano radi na jačanju kapaciteta stručnog kadra, u skladu sa planovima razvoja. - Izrađen je dokument: Analiza institucionalnih pretpostavki za zaštitu voda u HNK.		
	Mjera 1.5.4. Realizacija zacrtanih aktivnosti iz izrađenih i usvojenih APID dokumenata vezanih za EU Direktive o vodama	Započeta realizacija	Podaci o utrošenim sredstvima u 2024. i 2025. godini bit će dostupni do kraja 2026. godine
	Pripremljeni su prijedlozi DSIP-a i APID-a za Direktivu 91/271/EZ o prečišćavanju komunalnih otpadnih voda i Direktivu 2007/60/EZ o procjeni upravljanja rizicima od poplava. Iako APID-i za Direktivu 91/271/EZ nisu formalno usvojeni, kontinuirano se provode aktivnosti na unaprjeđenju sistema prikupljanja i pročišćavanja urbanih otpadnih voda. JKP i JLS kontinuirano provode ulaganja u kanalizacionu mrežu, a pojedini i na izgradnju uređaja za prečišćavanje otpadnih voda i povećanju stepena priključenja na iste.		

Prioritet 1.6.: Osiguravanje finansijske održivosti sektora voda

Finansiranje sektora voda po osnovu vodnih naknada, te izdvajanje sredstva iz budžeta Vlade Federacije BiH, ni blizu ne zadovoljava potrebe sektora voda, naročito u kontekstu preuzetih obaveza po pitanju provedbe EU vodnog zakonodavstva.

Domaći izvori finansiranja nisu dostatni za institucionalni i investicijski razvoj sektora voda u Federaciji BiH, zbog čega je neophodno osigurati pristup međunarodnim sredstvima.

Ostvarenje prioriteta planira se putem provođenja finansijsko-ekonomskog segmenta reforme sektora vodnih usluga u svim jedinicima lokalne samouprave, unaprjeđenjem sistema obračuna, prikupljanja i raspodjele posebnih vodnih naknada uz primjenu odgovarajućih stopa pojedinih naknada, učinkovitog ekonomsko-finansijskog planiranja u svrhu ishodovanja sredstava iz EU i ostalih međunarodnih fondova.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su četiri mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 1.6.: Osiguravanje finansijske održivosti sektora voda	**Mjera 1.6.1.** Unaprijediti finansiranje sektora voda redefiniranjem tarifnog sistema i pouzdanim procjenama isplativosti investicija (Studije izvodivosti)	Započeta realizacija	
	- Započeta je revizija Programa za unaprjeđenje vodnih usluga u Federaciji BiH		
	Mjera 1.6.2. Unaprijediti sistem obračuna, prikupljanja i raspodjele posebnih vodnih naknada	Započeta realizacija	
	- Započete su aktivnosti na unaprjeđenju sistema obračunavanja i prikupljanja posebnih vodnih naknada.		
	Mjera 1.6.3. Formiranje i rad specijalističkog tima (timova) u sektoru voda za ekonomsko i finansijsko planiranje, pripremu projekata i programiranje utroška sredstava	Započeta realizacija	
	- Provode se aktivnosti na pripremi i apliciranju projekata iz oblasti voda. Pripremljene su dvije aplikacije za dva Interreg projekta, povučena su sredstva za jedan projekat		
	Mjera 1.6.4. Osiguravanje finansijskih sredstava za pripremu prioriteta i realizaciju projektnih dokumenta usklađenih s EU klimatskom legislativom i globalnim inicijativama za otpornost i prilagođavanje klimatskim promjenama	Nije započeta realizacija	

2.2. STRATEŠKI CILJ 2: SMANJITI KOLIČINU OTPADA I POVEĆATI KOLIČINU PONOVNO UPOTRIJEBLJENIH MATERIJALA

Strateški cilj obuhvata tematske oblasti kao što su otpad iz domaćinstava, biootpad, industrijski i elektronski otpad, razdvajanje i prikupljanje otpada, njegovo zbrinjavanje, deponije, spaljivanje otpada, kao i kružnu ekonomiju zasnovanu na ponovnoj upotrebi i reciklaži ostataka proizvoda i proizvodnih procesa u nove materijale i proizvode.
U okviru ovog cilja definirano je 7 prioriteta i 10 mjera za čiju su implementaciju odgovorni Federalno ministarstvo okoliša i turizma, Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH, kantoni, općine, gradovi, komunalna poduzeća i drugi subjekti uključeni u sistem upravljanja otpadom.

Prioritet 2.1.: Unaprijediti pravni i strateški okvir u oblasti upravljanja otpadom s EU principima

Iako se posljednjih godina aktivno provode aktivnosti na usklađivanju zakonskog okvira s EU legislativom u oblasti upravljanja otpadom, još uvijek nije postignuta potpuna harmonizacija s propisima EU. Veliki izazov za BiH i Federaciju BiH predstavlja uspostavljanje efikasne i efektivne cjelodržavne koordinacije te konzistentnog pristupa usklađivanju propisa i strateškom planiranju u oblasti upravljanja otpadom, u skladu s pravnom stečevinom EU, na svim nivoima vlasti.
Provođenje prioriteta temelji se na daljem usklađivanju federalnih propisa, politika i planskih/strateških dokumenata s obavezama koje proističu iz Direktiva i smjernica EU za oblast upravljanja otpadom, kao i iz zahtjeva Bazelske konvencije o kontroli prekograničnog kretanja opasnog otpada i njegovom zbrinjavanju.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

Prioritet 2.1.: Unaprijediti pravni i strateški okvir u oblasti upravljanja otpadom s EU principima	**Mjera**	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
	Mjera 2.1.1. Usklađivanje propisa, politika i planskih dokumenata iz oblasti upravljanja otpadom s obavezama koje proističu iz pravne stečevine EU i međunarodnih sporazuma	Realizacija u toku	**418.720 KM** o 200.000 KM (Budžet Federacije BiH) o 200.000 KM (međunarodni donatori) o 18.720 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH)
Aktivnosti su bile usmjerene na izradu i donošenje određenog broja podzakonskih akata djelimično usklađenih sa EU direktivama za oblast upravljanja otpadom, te izradu Federalnog plana upravljanja otpadom 2026–2030, kao i Planova upravljanja otpadom u pojedinim kantonima.			

Prioritet 2.2.: Unaprijediti sistem evidencije i izvještavanja o otpadu

Iskorak u prikupljanju podataka o otpadu napravljen je 2021. godine puštanjem u rad Informacionog sistema upravljanja otpadom Federacije BiH, kojim upravlja Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH. Sistem prati sve tokove otpada i uvodi obavezu izvještavanja. Ipak, komunalna preduzeća još nemaju obavezu redovnih analiza količine i sastava otpada, niti postoji certificirana laboratorija za analize u Federaciji BiH.

Provođenje prioriteta temelji se na uvođenju obaveze određivanja sastava i količina otpada, uspostavljanju ovlaštene laboratorije za analize otpada, te jačanju informacionog sistema kako bi se dobili pouzdani podaci i unaprijedilo strateško planiranje i investiranje u oblasti upravljanja otpadom.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

Prioritet 2.2.: Unaprijediti sistem evidencije i izvještavanja o otpadu	**Mjera**	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
	Mjera 2.2.1. Jačanje sistema evidencije i izvještavanja o otpadu	Realizacija u toku	**450.000 KM** (Fond za zaštitu okoliša FBiH)
Uspostavljen je Informacioni sistem upravljanja otpadom Federacije BiH (https://www.otpadfbih.ba/) u Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH, koji u potpunosti odgovara svim analitičkim zahtjevima korisnika. 2025. godine uspostavljen je Javni modul dostupan najširoj javnosti sa svim raspoloživim i relevantnim podacima o otpadu u Federaciji BiH.			

Prioritet 2.3.: Uvesti ekonomske i finansijske instrumente i mehanizme koji će uticati na smanjenje količine i povećanje stepena iskorištenosti svih kategorija otpada

Zbog nedostatka finansijskih mehanizama za podršku kružnoj ekonomiji, prioritet je usmjeren na razvoj i primjenu ekonomskih i finansijskih instrumenata koji će smanjiti količinu otpada i povećati stepen iskorištenosti svih kategorija otpada.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

Prioritet 2.3.: Uvesti ekonomske i finansijske instrumente i mehanizme koji će uticati na smanjenje količine i povećanje stepena iskorištenosti svih kategorija otpada	**Mjera**	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
	Mjera 2.3.1. Revizija postojećih i uvođenje dodatnih ekonomskih i finansijskih instrumenta i mehanizma u oblasti upravljanja otpadom	Realizacija u toku	
Izvršena je revizija kaznene politike Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o upravljanju otpadom iz 2024. godine, posebno dio koji se odnosi na posebne kategorije otpada. Novim Nacrtom Zakona o upravljanju otpadom predviđeno je uvođenje poreza na deponiranje na neuređene općinske deponije. Za ambalažni otpad uvedena je diferencijalna stopa za različite materijale i vrste ambalaže Uredbom o kriterijima za obračun i način plaćanja naknada za proizvode koji nakon upotrebe postaju ambalažni otpad i električni i elektronski otpad.			

Prioritet 2.4.: Unaprijediti sistem upravljanja komunalnim otpadom

Preduzeća za upravljanje komunalnim otpadom su slabo opremljena, većinom koriste zastarjelu opremu i najčešće su finansijski nestabilna. Šest preduzeća (Mostar, Konjic, Sarajevo, Tuzla, Čapljina i Bihać) ima instalirane linije za sortiranje otpada, ali većina njih nije u funkciji zbog problema finansijske održivosti. Trenutno ne postoje druge mogućnosti za prethodnu obradu otpada.

Ostvarenje ovog prioriteta planira se kroz reformu sektora upravljanja otpadom, nabavku opreme i izgradnju potrebne infrastrukture za upravljanje komunalnim otpadom, kao i ulaganja u programe usmjerene na smanjenje količine komunalnog otpada koji se odlaže na deponije.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su tri mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 2.4.: Unaprijediti sistem upravljanja komunalnim otpadom	**Mjera 2.4.1.** Reforma sektora upravljanja komunalnim otpadom	Započeta realizacija	
	- Uspostavljeno je radno tijelo za upravljanje komunalnim otpadom koje će zajednički raditi na prijedlozima i implementaciji reforme sektora upravljanja komunalnim otpadom.		
	Mjera 2.4.2. Nabavka opreme i izgradnja infrastrukture za upravljanje komunalnim otpadom	Realizacija u toku	**11.224.164 KM** o 4.000.000 KM (Budžet Federacije BiH) o 6.139.930 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH, Fond za zaštitu okoliša HNK) o 1.084.234 KM (budžet kantona)
	- Realizirani su projekti usmjereni na nabavku opreme za prikupljanje i odvoz komunalnog otpada te unaprjeđenje infrastrukture za upravljanje komunalnim otpadom u općinama FBiH (zeleni otoci, reciklažna dvorišta, pretovarne stanice i dr.).		
	Mjera 2.4.3. Program smanjenja količine komunalnog otpada koji se odlaže na deponije	Nije započeta realizacija	

Prioritet 2.5.: Unaprijediti sistem upravljanja posebnim kategorijama otpada

Na entitetskom i lokalnom nivou još uvijek dominira linearni model ekonomije. Iako su posljednjih godina ostvareni pomaci u pravnom i institucionalnom uređenju upravljanja ambalažnim i električnim i elektronskim otpadom, plastičnim kesama tregericama, otpadnim vozilima, otpadnim gumama, baterijama, akumulatorima i otpadnim uljima, sistem upravljanja posebnim kategorijama otpada još uvijek zahtijeva značajna poboljšanja.

Ostvarenje prioriteta planira se jačanjem sheme produžene odgovornosti proizvođača za ambalažni i EE otpad, stvaranjem uvjeta za adekvatno prikupljanje i zbrinjavanje svih

posebnih kategorija otpada (baterije i akumulatori, gume, ulja, vozila, građevinski otpad, mulj, otpad životinjskog porijekla i medicinski otpad), jačanjem tržišta otpada namijenjenog recikliranju i uključivanjem neformalnih sakupljača u sistem reciklaže.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su dvije mjere.

<table>
<tr><td rowspan="4">Prioritet 2.5.:
Unaprijediti sistem upravljanja posebnim kategorijama otpada</td><td>Mjera</td><td>Status realizacije mjere</td><td>Utrošena sredstva za realizaciju mjere</td></tr>
<tr><td>Mjera 2.5.1.
Stvaranje uvjeta za adekvatno prikupljanje i zbrinjavanje posebnih kategorija otpada</td><td>Započeta realizacija</td><td>5.660.354 KM
o 5.267.711 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH, Fond za zaštitu okoliša HNK)
o 256.230 KM (EU sredstva)
o 136.413 KM (budžet kantona)</td></tr>
<tr><td colspan="3">- Prema podacima iz Informacionog sistema upravljanja otpadom Federacije BiH, u 2024. godini ukupno prijavljena plasirana količina ambalaže na tržište Federacije BiH (povratne i nepovratne) iznosila je 98.400,64 tona. Obradom otpada finalnim postupcima R (R2,R3, R4, R5) u 2024. godini stepen reciklaže ambalažnog otpada iznosio je 40,97 % u odnosu na ukupno plasirani otpad. Ukoliko se u ukupni zbir recikliranog uključi i postupak R1 (energetsko iskorištenje) stepen reciklaže je iznosio 41,36%. Od ukupno prijavljenih recikliranih količina 56,27 % se odnosi na papir i karton. U 2024. godini izvezeno je ukupno 35.759,24 t ambalažnog otpada.
U 2024. godini ukupno prijavljena plasirana količina električnih i elektronskih proizvoda na tržište Federacije BiH iznosila je 21.432,65 t. Ukupno obrađena količina EE otpada u 2024. godini iznosila je 6.932,47 tona, od čega je svega 911,56 t (13%) obrađeno finalnim postupcima.
Tokom 2024. godine prijavljeno je 7.412 t sakupljenih baterija i akumulatora, od čega je 5.272 t izvezeno, 1.383 t predato na dalju obradu u Republiku Srpsku, dok je 13,4 t prijavljeno kao reciklirano.
Za otpadne gume prijavljeno je 3.894 t sakupljenog otpada, 5,7 t predato je u drugi entitet, a 1.978 t reciklirano odnosno obrađeno.
Kod otpadnih ulja prijavljeno je 616 t sakupljenih količina, od čega je 48 t izvezeno, 197 t predato u drugi entitet, dok je 1.075 t reciklirano odnosno obrađeno.
U 2024. godini prijavljeno je i 1.854 t otpadnih vozila, od čega je 1.218 t obrađeno odnosno reciklirano.
Podaci iz Informacionog sistema upravljanja otpadom Federacije BiH za 2025. godinu bit će obrađeni tokom 2026. godine.
- Putem Federalnog ministarstva okoliša i turizma odobren je izvoz 1.500 t mulja od obrade komunalnih otpadnih voda, koji je izvezen na konačno zbrinjavanje u Austriju.
- Realizirani su projekti usmjereni na aktivnosti sakupljanja i reciklaže posebnih kategorija otpada.</td></tr>
<tr><td>Mjera 2.5.2.
Jačanje tržišta otpada namijenjenog recikliranju</td><td>Započeta realizacija</td><td></td></tr>
</table>

	- U 2025. godini pokrenute su aktivnosti na izradi modula za berzu otpada kroz Informacioni sistem upravljanja otpadom Federacije BiH. - U 2025.godini Fond za zaštitu okoliša FBiH ponovo je stavio na raspolaganje sredstva za Revolving fond za reciklažu otpada i to 500.000 KM. U toku 2025. godine sredstva nisu povučena, te su prebačena u 2026. godinu. U 2025. godini raspisan je i Javni poziv za dodjelu sredstava iz Revolving fonda za finansiranje projekata koji se odnose na reciklažu otpada.

Prioritet 2.6.: Sanirati površine pod neadekvatno odloženim otpadom

Prema raspoloživim podacima, u Federaciji BiH postoji ukupno 45 odlagališta. Četiri regionalne deponije (Sarajevo, Livno, Mostar i Zenica) su izgrađene i funkcionalne. Više od trećine općina odlaže otpad na regionalne deponije, dok ostale još uvijek koriste nesanitarne općinske deponije ili divlja odlagališta. Veći broj općina svoj otpad odlaže na 41 neuređeno općinsko odlagalište komunalnog otpada.

Provedba prioriteta planira se kroz sveobuhvatno evidentiranje postojećih službenih deponija komunalnog otpada i napuštenih industrijskih odlagališta, te iznalaženje sredstava za njihovu sanaciju i uklanjanje.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

	Mjera	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
Prioritet 2.6.: Sanirati površine pod neadekvatno odloženim otpadom	**Mjera 2.6.1.** Ukloniti i sanirati napuštena odlagališta	Započeta realizacija	**3.615.747 KM** o 1.990.872 KM (Budžet Federacije BiH) o 1.517.958 KM (budžet kantona) o 106.917 KM (ostali izvori finansiranja)
- Izrađen je katalog žarišnih tačaka opasnog otpada, kao i katalog službenih općinskih odlagališta komunalnog otpada. - Izrađena je mapa svih deponija komunalnog otpada općinskog i regionalnog tipa, gdje su obuhvaćena sva odlagališta za koje su prikupljeni podaci, uključujući i zatvorena. Ista je dostupna i javnosti u okviru javnog modula Informacionog sistema upravljanja otpadom Federacije BiH (https://otpadfbih.ba/map). - Realiziran je projekat saniranja površine pod neadekvatno odloženim otpadom odnosno uklanjanja opasnog otpada i sanacija terena na prostoru bivše deponije u krugu nekadašnje fabrike HAK. - Realizirani su projekti uklanjanja i saniranja napuštenih odlagališta otpada u općinama Federacije BiH.			

Prioritet 2.7.: Jačati svijest o pravilnom razdvajanju, prikupljanju i odlaganju otpada

Opća svijest o upravljanju otpadom je niska, zbog čega je potrebna bolja i ciljano usmjerena komunikacija sa stanovništvom i privrednicima.

Prioritet će se provoditi putem savremenih edukativno-informativnih, rodno osjetljivih i inkluzivnih kampanja za podizanje svijesti na svim nivoima (federalnom, kantonalnom i općinskom).

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 2.7.: Jačati svijest o pravilnom razdvajanju, prikupljanju i odlaganju otpada	**Mjera 2.7.1.** Provođenje savremenih edukativno-informativnih, rodno osjetljivih i inkluzivnih kampanja jačanja svijesti na svim nivoima (federalni, kantonalni, općinski)	Započeta realizacija	**515.075 KM** o 481.575 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH, Fond za zaštitu okoliša HNK) o 33.500 KM (budžet kantona)
Realiziran je određeni broj projekata usmjerenih na podizanje javne svijesti na temu upravljanja otpadom.			

2.3. STRATEŠKI CILJ 3: OČUVANJE BIOLOŠKE I PEJZAŽNE RAZNOLIKOSTI

Strateški cilj obuhvata tematske oblasti koje uključuju uspostavljanje mreže zaštićenih područja Natura 2000, izradu planova upravljanja ovim područjima i vrstama zaštićenim prema Direktivi o pticama i Direktivi o staništima.
U okviru ovog cilja definirano je 10 prioriteta i 25 mjera za čiju su implementaciju odgovorni Federalno ministarstvo okoliša i turizma, kantonalna ministarstva nadležna za zaštitu prirode, Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH te stručne i naučne institucije.

Prioritet 3.1.: Unaprijediti pravni okvir Federacije BiH za biodiverzitet i očuvanje prirode kroz usklađivanje zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i međunarodnim sporazumima

Posljednjih godina provode se aktivnosti na usklađivanju zakonodavstva u području biodiverziteta i zaštite prirode s pravnom stečevinom EU, uključujući Direktivu o staništima (92/43/EZ) i Direktivu o očuvanju divljih vrsta ptica (2009/147/EZ), kao i odredbe međunarodnih konvencija koje je BiH ratificirala. Ipak, potpuna usklađenost još nije postignuta zbog ograničenih finansijskih, tehničkih i ljudskih kapaciteta te složenosti koordinacije između različitih sektora i administrativnih nivoa. Ključni izazov predstavlja uspostavljanje pravno definiranih i međusobno usklađenih mehanizama koordinacije.
Provedba prioriteta ostvarit će se daljim usklađivanjem propisa s EU regulativom te relevantnim odredbama ratificiranih i budućih međunarodnih sporazuma iz oblasti biodiverziteta.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

Prioritet 3.1.: Unaprijediti pravni okvir Federacije BiH za biodiverzitet i očuvanje prirode kroz usklađivanje zakonodavstva s	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
	Mjera 3.1.1. Usklađivati i harmonizirati propise za očuvanje i održivu	Ralizacija u toku	**150.000 KM** (međunarodni donatori)

pravnom stečevinom EU i međunarodnim sporazumima	upotrebu biodiverziteta i zaštitu prirode s pravnom stečevinom EU i međunarodnim sporazumima za biodiverzitet		
Aktivnosti su bile usmjerene na izradu i donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode te određenog broja podzakonskih akata djelimično usklađenih sa EU direktivama u oblasti biodiverziteta i očuvanja prirode.			

Prioritet 3.2.: Ojačati institucije Federacije BiH, nadležne za provođenje propisa i aktivnosti u zaštiti prirode

Institucionalni okvir zaštite biodiverziteta i očuvanja prirode u Federaciji BiH nije dovoljno razvijen niti ujednačen na relevantnim administrativnim nivoima. Najveći izazov predstavlja činjenica da do danas nije uspostavljena institucija nadležna za obavljanje stručnih poslova u ovoj oblasti.

Ostvarenje prioriteta planira se kroz uspostavu i postepeni razvoj stručne institucije za zaštitu prirode na federalnom nivou, kao i kroz daljnje jačanje kantonalnih stručnih institucija.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su tri mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 3.2.: Ojačati institucije Federacije BiH nadležne za provođenje propisa i aktivnosti u zaštiti prirode	**Mjera 3.2.1.** Uspostava stručne institucije za zaštitu prirode u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode Federacije BiH	Nije započeta realizacija	
	Mjera 3.2.2. Osigurati početne finansijske, ljudske i tehničke kapacitete za rad stručne institucije za zaštitu prirode Federacije BiH i kantonalnih zavoda/stručnih institucija za zaštitu prirode	Nije započeta realizacija	
	Mjera 3.2.3. Osigurati pune finansijske, ljudske i tehničke kapacitete za rad stručne institucije za zaštitu prirode Federacije BiH i kantonalnih	Nije započeta realizacija	

	zavoda/stručnih institucija za zaštitu prirode		

Prioritet 3.3.: Uspostaviti koordinaciju, komunikaciju i izvještavanje o biodiverzitetu i očuvanju prirode u Federaciji BiH

Kapaciteti za izvještavanje u skladu sa zahtjevima pravne stečevine EU i međunarodnih sporazuma nisu dovoljno razvijeni. Poseban izazov predstavlja koordinacija aktivnosti na federalnom i kantonalnom nivou u pogledu tehničkih, ljudskih i finansijskih kapaciteta za provođenje mjera očuvanja prirode, uključujući monitoring, protok i organizaciju podataka u svrhu izvještavanja.

Provedba prioriteta osigurat će se kroz koordinirani razvoj mjera zaštite prirode u svim relevantnim administracijama i stručnim institucijama na području Federacije BiH, kao i osiguravanjem transparentnog uvida u stanje biodiverziteta i pristupa podacima o biodiverzitetu.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su tri mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 3.3.: Uspostaviti koordinaciju, komunikaciju i izvještavanje o biodiverzitetu i očuvanju prirode u Federaciji BiH	**Mjera 3.3.1.** U okviru stručne institucije za zaštitu prirode formirati Odsjek za koordinaciju stručnih poslova na zaštiti i monitoringu prirode u Federaciji BiH	Započeta realizacija	
	Zaključkom Vlade Federacije BiH i odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode, do uspostavljanja Federalnog zavoda za zaštitu prirode, Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH je zadužen za uspostavu i vođenje Informacionog sistema zaštite prirode te obavljanje stručnih poslova vezanih za njegov rad. Fond je uspostavio, vodi i kontinuirano unapređuje Informacioni sistem zaštite prirode Federacije BiH (http://e-prirodafbih.ba/) te vrši godišnje izvještavanje Evropskoj agenciji za okoliš o proglašenim zaštićenim područjima (tzv. CDDA set podataka)		
	Mjera 3.3.2. Uspostaviti i učiniti dostupnom bazu podataka s rezultatima realiziranih, tekućih i budućih projekata o biološkoj raznolikosti Federacije BiH	Započeta realizacija	
	Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH je, u okviru Informacionog sistema zaštite prirode Federacije BiH, uspostavio i vodi standardizovani format podataka zasnovan na Darwin Core standardu. Darwin Core se prvenstveno temelji na taksonima i njihovoj pojavi u		

	prirodi, koja je dokumentovana opažanjima, primjercima, uzorcima i povezanim informacijama. U skladu s obavezama koje proizlaze iz važećeg zakonodavstva, još su 2023. godine pokrenute aktivnosti na prikupljanju arhivske građe i dokumentacije iz oblasti zaštite prirode u Socijalističkoj Republici Bosni i Hercegovini. Navedena građa predstavlja osnovu za buduće aktivnosti revizije zaštićenih područja. Kao i prethodnih godina, tokom 2025. godine ponovljeni su zahtjevi upućeni Federalnom ministarstvu kulture i sporta za dostavu arhivske građe i dokumentacije. Do danas nije zaprimljen odgovor na upućene zahtjeve, te nije ostvaren napredak u prikupljanju arhivske građe.		
	Mjera 3.3.3. U skladu s INSPIRE direktivom, kroz informacioni sistem za zaštitu prirode Federacije BiH, osigurati uvid u informacije o stanju zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta i područja, te vrsta i staništa od interesa za Zajednicu	Započeta realizacija	
	U okviru Informacionog sistema zaštite prirode Federacije BiH uspostavljen je Modul zaštićenih vrsta FBiH (http://e-prirodafbih.ba/en/protectedspecies/) unutar kojeg je navedeno ukupno 330 vrsta, od kojih je 111 strogo zaštićenih, a 219 zaštićenih vrsta. Osim statusa zaštite u Federaciji BiH, u Modulu du dostupni podaci o statusu zaštite u zemljama u okruženju, međunarodnom statusu zaštite, kao i podaci o eventualnoj zaštiti u Federaciji BiH kroz zakonske odredbe nekih drugih sektora (npr. lovna i ribolovna zakonska i podzakonska regulativa).		

Prioritet 3.4.: Uspostaviti praćenje stanja i zaštitu biodiverziteta/prirode u Federaciji BiH po standardima pravne stečevine EU i međunarodnih sporazuma

Sistemsko prikupljanje podataka o stanju biodiverziteta još uvijek nije uspostavljeno. Ne postoje odgovarajući finansijski, ljudski i tehnički kapaciteti namijenjeni monitoringu stanja biodiverziteta. Ipak, značajan napredak u razvoju efikasnog sistema prikupljanja podataka o biološkoj raznolikosti ostvaren je uspostavom informacionog sistema za zaštitu prirode, koji vodi i razvija Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH.
Ostvarenje prioriteta planirano je kroz jačanje stručnih i naučnih kapaciteta za provođenje monitoringa i mjera zaštite na terenu.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su četiri mjere.

	Mjera	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
	Mjera 3.4.1. Kroz rad stručnih i naučnih institucija	Započeta realizacija	

	uspostaviti sistem monitoringa vrsta s Crvene liste, vrsta i staništa od interesa za Zajednicu u Federaciji BiH i specifičnih ekosistema Federacije BiH (kanjoni, gorski, visokoplaninski, močvarni i kraški ekosistemi)		
Prioritet 3.4.: Uspostaviti praćenje stanja i zaštitu biodiverziteta/prirode u Federaciji BiH po standardima pravne stečevine EU i međunarodnih sporazuma	U okviru Informacionog sistema zaštite prirode Federacije BiH uspostavljen je Modul ugroženih vrsta Federacije BiH (e-prirodafbih.ba/en/endangeredspecies/), unutar kojeg je navedeno ukupno 2068 vrsta/podvrsta čiji je dugoročni opstanak u opasnosti ili su rijetke, te koje su kao takve uvrštene u Crvenu listu ugroženih divljih vrsta i podvrsta biljaka, životinja i gljiva („Službene novine Federacije BiH", broj: 7/14). Modul sadrži taksonomske podatke o vrsti, kategoriji ugroženosti u FBiH i RS-u, regiji (Srbiji i Hrvatskoj), kao i kategorijama ugroženosti na globalnom nivou (Globalna i Evropska IUCN crvena lista). Navedeni podaci o Modulu te sinergija drugih modula unutar Informacionog sistema FBiH, trebaju biti jedan od mehanizama prilikom procjene kapaciteta institucija i organizacija za periodičan monitoring pojedinih grupa organizama na području FBiH, te izradu programa monitoringa za vrste koje su od interesa za FBiH i međunarodnu zajednicu.		
	Mjera 3.4.2. Pružiti podršku nevladinim organizacijama registriranim za praćenje stanja biološke raznolikosti u Federaciji BiH	Realizacija u toku	**1.750.000 KM** ○ 350.000 KM (Budžet Federacije BiH) ○ 1.400.000 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH)
	Aktivnosti su bile usmjerene na pružanje podrške realiazaciji projekata fokusiranih na zaštitu biodiverziteta i inventarizaciju, kartiranje i praćenje stanja vrsta i staništa. Fond za zaštitu okoliša podržao je oko 80 projekata, od kojih 30 provode NVO.		
	Mjera 3.4.3. Razviti pune tehničke i ljudske kapacitete za provođenje mjera zaštite prirode u zaštićenim i drugim područjima ekološke mreže, te za 50% povećati administrativne kapacitete u	Započeta realizacija	**3.450.000 KM** ○ 2.250.000 KM (Budžet Federacije BiH) ○ 1.200.000 KM (međunarodni donatori)

	institucijama za zaštitu prirode		
	Aktivnosti su bile usmjerene na jačanje kapaciteta upravljača postojećih zaštićenih područja u Federaciji BiH za provođenje mjera zaštite prirode.		
	Mjera 3.4.4. Unaprijediti inspekcijski nadzor u provođenju Zakona za zaštitu prirode Federacije BiH i drugih zakona koji propisuju mjere zaštite biodiverziteta	Realizacija u toku	
	Inspekcijski nadzori provode se u skladu s planovima i prioritetima, što podrazumijeva postupanje po zahtjevima nadležnih tužilaštava i MUP-a, postupanje inspektora po zahtjevima ombudsmena, resornih ministarstava, nadzor kod subjekata po zaprimljenim prijavama, kontrola postupanja subjekata nadzora u skladu s propisanim mjerama iz ranije izdatih inspekcijskih rješenja, itd. Administrativni kapaciteti inspektorata su nedovoljni za adekvatno djelovanje na području cijele Federacije BiH te je neophodno izvršiti popunjavanje upražnjenih pozicija.		

Prioritet 3.5.: Izvršiti inventarizaciju biodiverziteta Federacije BiH na ekosistemskom, specijskom i genetskom nivou

Sistemsko prikupljanje podataka o stanju biodiverziteta u Federaciji BiH još uvijek nije uspostavljeno, a postojeći podaci su fragmentirani. Podaci o ekosistemskom, specijskom (biljke, životinje i gljive) i genetičkom diverzitetu nisu sistematizirani, a često nisu ni dostupni.

Ostvarenje prioriteta planirano je kroz provođenje inventarizacije biljaka, životinja i gljiva, uz pripadajući genetski diverzitet ovih grupa organizama, identifikaciju i mapiranje staništa, kao i inventarizaciju invazivnih vrsta te implementaciju planova za njihovo suzbijanje i sprječavanje njihovog širenja.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su tri mjere.

	Mjera	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
Prioritet 3.5.: Izvršiti inventarizaciju biodiverziteta Federacije BiH na ekosistemskom, specijskom i genetskom nivou	**Mjera 3.5.1.** Izvršiti inventarizaciju flore, faune, fungije i genetskog diverziteta Federacije BiH	Započeta realizacija	**493.011 KM** o 387.711 KM (Budžet Federacije BiH) o 105.300 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH)
	Aktivnosti su obuhvatile realizaciju projekata usmjerenih na invntarizaciju pojedinh grupa organizama na području Federacije BiH.		
	Mjera 3.5.2. Revidirati i organizirati listu invazivnih vrsta	Započeta realizacija	**70.000 KM** (Budžet Federacije BiH)

	Na osnovu popisa invazivnih vrsta prisutnih na teritoriji Federacije BiH (101 biljna i životinjska vrsta) koji je urađen 2019. godine, izrađena su dva Plana upravljanja invazivnim vrstama (pajasen i smuđ).		
	Mjera 3.5.3. Pripremiti kartu staništa Federacije BiH	Započeta realizacija	
	Pokrenute su aktivnosti za uspostavu Modula staništa u okviru Informacionog sistema zaštite prirode Federacije BiH, koji vodi Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH. Budući da se radi o zahtjevnom i dugotrajnom procesu, navedeni modul će se u početku osloniti na podatke o tipovima šumskih staništa, dok će se u budućnosti navedeni modul dopunjavati s drugim tipovima staništa.		

Prioritet 3.6.: Ekološki značajna područja prostorno povezati u ekološku mrežu na površini 17% teritorije Federacije BiH

Ukupna površina zaštićenih područja u Federaciji BiH je niska u odnosu na izuzetno visoke prirodne vrijednosti. Dok je globalni cilj svjetske zajednice u prethodnom desetogodišnjem periodu iznosio 17% kopnenog i 10% akvatičnog teritorija svake zemlje pod zaštićenim područjima, taj udio u Federaciji BiH iznosi 3,98%.

Prioritet je usmjeren na očuvanje i zaštitu najmanje 50% staništa vrsta s Crvene liste Federacije BiH, u skladu s važećim prostornim planom, pravnom stečevinom EU, međunarodnim sporazumima i Globalnim okvirom za biodiverzitet, kroz provođenje postupaka za proglašenje novih zaštićenih područja.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su četiri mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 3.6.: Ekološki značajna područja prostorno povezati u ekološku mrežu na površini 17% teritorije Federacije BiH	**Mjera 3.6.1.** Provesti javnu kampanju za promociju ekološke mreže (mreže područja od interesa za Zajednicu)	Nije započeta realizacija	
	Mjera 3.6.2. Provesti konsultativni proces sa zajednicama lokalne samouprave i interesnim stranama u svim područjima Plana za ekološku mrežu Federacije BiH	Nije započeta realizacija	
	Mjera 3.6.3. Uspostavljati nova zaštićena područja i identificirati područja pod drugim efikasnim	Realizacija u toku	**700.000 KM** o 650.000KM (Budžet Federacije BiH) o 50.000 KM (međunarodni donatori)

	mjerama zaštite u Federaciji BiH		
	- Izrađena su stručna obrazloženja za uspostavu devet novih zaštićenih područja u Federaciji BiH. - Započeta je procjena visokovrijednih šuma u kontekstu njihovog razmatranja kao područja pod drugim efikasnim mjerama zaštite (OECM - Other effective conservation mesures).		
	Mjera 3.6.4. Uspostaviti ekološku mrežu Federacije BiH	Nije započeta realizacija	

Prioritet 3.7.: Unaprijediti međusektorsku saradnju i političku podršku u Federaciji BiH za integraciju zaštite biodiverziteta u sektorske politike i zakonodavstvo

Stanje biodiverziteta i prirode u Federaciji BiH u velikoj mjeri zavisi od djelovanja drugih sektora, poput šumarstva, poljoprivrede, vodoprivrede, energetike, industrije, saobraćaja i turizma. Zaštita prirode je često prepoznata u sektorskim strateškim dokumentima, ali još uvijek nije dovoljno i ravnomjerno integrirana u sektorske programe, niti u propise kojima se uređuje njihovo djelovanje.

Prioritet je usmjeren na dugoročno očuvanje i održivu upotrebu biodiverziteta kroz integraciju mjera njegovog očuvanja i održive upotrebe u sektorske politike.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su dvije mjere.

	Mjera	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
Prioritet 3.7.: Unaprijediti međusektorsku saradnju i političku podršku u Federaciji BiH za integraciju zaštite biodiverziteta u sektorske politike i zakonodavstvo	**Mjera 3.7.1.** Osigurati međusektorsku podršku za implementaciju novih NBSAP ciljeva na području Federacije BiH	Započeta realizacija	**500.000 KM** (međunarodni donatori)
	U toku je izrada novog NBSAP-a za period do 2030. godine.		
	Mjera 3.7.2. Zaštitu i održivu upotrebu biodiverziteta integrirati u sektorske propise	Započeta realizacija	**1.100.000 KM** (međunarodni donatori)
	Urađena je Procjena stanja prirode i upravljanja prirodnim resursima te dostavljena svim relevantnim institucijama radi integracije biodiverziteta u sektorske politike.		

Prioritet 3.8.: Jačati naučno utemeljeno odlučivanje o biodiverzitetu/prirodi kroz dijalog naučne zajednice i donosilaca odluka

Naučni rezultati nisu dovoljno iskorišteni, niti su u odgovarajućoj mjeri dostupni donosiocima odluka za njihovu primjenu u praksi. Stoga postoji potreba za boljim

korištenjem domaćih naučnih znanja u Federaciji BiH, kao i za unaprjeđenjem razmjene informacija između naučne zajednice i donosilaca odluka.
Prioritet će se provoditi kroz redovnu razmjenu informacija, korištenje naučnih podataka o biodiverzitetu te primjenu naučnih analiza pri donošenju odluka koje utiču na stanje biodiverziteta.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su dvije mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 3.8.: Jačati naučno utemeljeno odlučivanje o biodiverzitetu/prirodi kroz dijalog naučne zajednice i donosilaca odluka	**Mjera 3.8.1.** Koristiti zaključke, poruke, scenarije multidisciplinarnih analiza i najnovije naučne podatke u donošenju odluka koje utiču na stanje biodiverziteta/prirode Federacije BiH	Realizacija u toku	
	Urađena je Procjena stanja prirode i upravljanja prirodnim resursima dostavljena svim relevantnim institucijama radi integracije biodiverziteta u sektorske politike, kao i Sažetak za donosioce odluka upućen na usvajanje od strane Vijeća ministara. Također, pripremljena je studija „Stanje tradicionalnih znanja o biodiverzitetu u Bosni i Hercegovini".		
	Mjera 3.8.2. U saradnji s institucijama BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH organizirati razmjenu informacija između akademske zajednice i kreatora onih politika koje utiču na stanje biodiverziteta/prirode BiH	Realizacija u toku	**400.000 KM** (međunarodni donatori)
	Održani su dialozi i trialozi između donosioca odluka, akademske zajednice i praktičara u kontekstu integriranja naučnih saznanja o biodiverzitetu i uslugama ekosistema u procese donošenja odluka i kreiranja politika. Također, uspostavljena je Platforma za biodiverzitet u Bosni i Hercegovini koja predstavlja važan mehanizam za povezivanje institucija, stručne i naučne zajednice, kao i drugih relevantnih aktera, s ciljem jačanja naučno-političkog dijaloga i unapređenja saradnje u oblasti biodiverziteta i usluga ekosistema kroz implementaciju preporuka i metodologija Međuvladine naučno-političke platforme o biodiverzitetu (IPBES).		

Prioritet 3.9.: Jačati ekološku svijest o biodiverzitetu, očuvanju prirode i ekosistemskim uslugama

Stanje ekološke svijesti stanovništva u korelaciji je s kvalitetom obrazovanja, nivoom ulaganja u istraživanja i promotivne aktivnosti, kao i stepenom primjene participativnog pristupa u odlučivanju. Neophodno je kontinuirano unaprjeđivati kvalitet obrazovanja i upotpunjavati ga s najnovijim znanjima o stanju prirode u Federaciji BiH. Posljednjih godina nevladin sektor sve aktivnije djeluje u oblasti promocije, zaštite i monitoringa stanja biodiverziteta.

Prioritet će se provoditi jačanjem kapaciteta i uloge nevladinog sektora, unaprjeđenjem kapaciteta sektora obrazovanja za inoviranje sadržaja obrazovnog procesa te jačanjem međusektorske saradnje, uključujući saradnju između vladinih institucija i nevladinog sektora.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su dvije mjere.

<table>
<tr><th></th><th>Mjera</th><th>Status realizacije mjere</th><th>Utrošena sredstva za realizaciju mjere</th></tr>
<tr><td rowspan="4">Prioritet 3.9.:
Jačati ekološku svijest o biodiverzitetu, očuvanju prirode i ekosistemskim uslugama</td><td>Mjera 3.9.1.
Razviti efikasnu mrežu nevladinih organizacija za praćenje stanja biodiverziteta/prirode, aktivno učešće u donošenju odluka i promociji održivog razvoja</td><td>Realizacija u toku</td><td>420.000 KM
o 200.000 KM (Budžet Federacije BiH)
o 220.000 KM (međunarodni donatori)</td></tr>
<tr><td colspan="3">- Na području Bosne i Hercegovine aktivno djeluje Mreža Aarhus centara u BiH koja okuplja četiri centra (Sarajevo, Banja Luka, Tuzla i Zenica). Mreža Aarhus centara pomaže građanima u ostvarivanju okolišnih prava, promovira provedbu Aarhuške konvencije te osnažuje sudjelovanje javnosti i NVO-a u donošenju odluka vezanih za okoliš.
- Pružena je podrška nevladinim organizacijama koje prvenstveno provode aktivnosti vezano za očuvanje i praćenje stanja biodiverziteta
- Nevladine organizacije sve se više međusobno umrežavaju i aktivnije uključuju u procese donošenja odluka vezanih za okoliš.</td></tr>
<tr><td>Mjera 3.9.2.
Jačati podršku za edukaciju nastavnog kadra na svim nivoima obrazovanja u oblasti zaštite biološke raznolikosti i održivog upravljanja koristima od prirode u Federaciji BiH</td><td>Nije započeta realizacija</td><td></td></tr>
</table>

Prioritet 3.10.: Mobilizirati domaća i međunarodna finansijska sredstva za biodiverzitet Federacije BiH

Sredstva potrebna za zaštitu prirode i biodiverziteta su nedostatna. Njihova mobilizacija zahtijeva primjenu inovativnih mehanizama, ali i promjenu fiskalnih politika kako bi se bolje odgovorilo na potrebe zaštite prirode i unaprijedio kvalitet života u Federaciji BiH. Poseban potencijal predstavlja korištenje međunarodnih fondova.

Ostvarenje prioriteta planira se kroz analizu i reviziju domaćih mehanizama finansiranja zaštite prirode, kao i jačanje kapaciteta za efikasno korištenje međunarodnih sredstava.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 3.10.: Mobilizirati domaća i međunarodna finansijska sredstva za biodiverzitet Federacije BiH	**Mjera 3.10.1.** Osigurati sredstva za: (a) razvoj kapaciteta institucionalnog okvira u skladu s unaprijeđenim pravnim okvirom za biodiverzitet/prirodu Federacije BiH (b) inventuru područja i pripremu karte staništa, (c) inventuru i praćenje stanja flore, faune, fungije i genetskih resursa, (d) efikasnu implementaciju globalnih ciljeva za biodiverzitet i implementaciju obaveza po međunarodnim sporazumima BiH, uključujući proces uspostave ekološke mreže, (e) razvoj stalnog naučno-političkog dijaloga, (f) povećanje ekološke svijesti	Započeta realizacija	**250.000 KM** (međunarodni donatori)
U toku je realizacija BIOFIN Projekta koji ima za cilj da podrži globalni program finansiranja zaštite biodiverziteta. Projekat će pomoći u identifikaciji trenutnog stanja, jačanju kapaciteta, institucionalnom jačanju i razvoju finansijskih planova za mobilizaciju resursa i implementaciju Globalnog okvira za biodiverzitet Kunming-Montreal. U okviru projekta bit će izrađen finansijski plan za zaštitu biodiverziteta.			

2.4. STRATEŠKI CILJ 4: UNAPRIJEDITI UBLAŽAVANJE I PRILAGOĐAVANJE KLIMATSKIM PROMJENAMA I POBOLJŠANJE KVALITETA ZRAKA

Strateški cilj obuhvata standarde kvaliteta ambijentalnog zraka, kao i mjere ublažavanja i prilagođavanja klimatskim promjenama. Također uključuje ciljeve smanjenja emisija stakleničkih gasova iz različitih sektora, kao i institucionalna i pravna rješenja neophodna za njegovu realizaciju.
U okviru ovog cilja definisano je 7 prioriteta i 13 mjera, za čiju su implementaciju odgovorni Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, nadležna kantonalna ministarstva, Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH, stručne i naučne institucije, te drugi relevantni subjekti.

Prioritet 4.1.: Smanjenje zagađivanja zraka zagađujućim materijama na nivoe koji su sigurni za ljudsko zdravlje

Zagađenost zraka u većini većih gradova u Federaciji BiH je visoka, naročito tokom zimskih mjeseci. Glavni uzroci su korištenje uglja i ogrjevnog drveta u kućnim ložištima, kao i emisije iz saobraćaja, dok u industrijskim centrima dodatni izvor zagađenja predstavljaju emisije iz industrijskih postrojenja.
Ostvarenje prioriteta planira se kroz smanjenje emisija iz velikih postrojenja za sagorijevanje, usklađivanje industrijskih postrojenja s najboljim raspoloživim tehnikama, smanjenje emisija iz kućnih ložišta i uslužnih djelatnosti, povećanje udjela daljinskog grijanja u ukupnom sistemu grijanja, te smanjenje emisija zagađujućih materija iz transporta.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su dvije mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 4.1.: Smanjenje zagađivanja zraka zagađujućim materijama na nivoe koji su sigurni za ljudsko zdravlje	**Mjera 4.1.1.** Smanjenje emisija iz velikih postrojenja za sagorijevanje i usklađivanje svih industrijskih postrojenja s najboljim raspoloživim tehnikama	Realizacija u toku	**15.315.718 KM** o 15.167.886 KM (kreditna sredstva) o 147.832 KM (ostali izvori finansiranja)
	- Započeta je izgradnja postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova na blokovima 6 i 7 TE Kakanj. - Izrađena je projektna dokumentacija postrojenja za odsumporavanje u TE Tuzla. - Fond za zaštitu okoliša FBiH je pokrenuo aktivnosti na izradi softvera za registar stacionarnih izvora emisija.		
	Mjera 4.1.2. Smanjenje zagađivanja zraka iz lokalnih izvora	Realizacija u toku	**66.056.348,19 KM** o 6.245.000 KM (EU sredstva) o 8.514.400 KM (vlastita sredstva korinika/vlasnika stambenih objekata)

			○ 4.707.264 KM (budžet kantona) ○ 1.989.684 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH) ○ 200.000 KM (međunarodni donatori) ○ 44.400.000 KM (kreditna sredstva)
	- Podsticanje zamjene sistema grijanja (peći/kotlova na čvrsta goriva s certificiranim uređajima za grijanje). - Razvoj održivog grijanja i energijske efikasnosti u individualnim objektima stanovanja kroz projekat "Unapređenje kvaliteta zraka u FBiH". - Podržan je 71 projekat zaštite zraka. - Donesena je Strategija ograničenja korištenja uglja i ostalog čvrstog goriva u Kantonu Sarajevo za period 2023 do 2033. - Izrađen je Registar kućnih ložišta u Zeničko-dobojskom kantonu. - Primjena Plana interventnih mjera u slučajevima prekomjerne zagađenosti zraka u Kantonu Sarajevo. - Donesen je Program podrške korištenja prirodnog gasa kao energenta za kvalitet zraka u Kantonu Sarajevo. - Sufinansiranje gasnih priključaka na postojeću infrastrukturu u Kantonu Sarajevo - Uređenje oblasti dimnjačarstva u Kantonu Sarajevo.		

Prioritet 4.2.: Unaprjeđenje sistema upravljanja kvalitetom zraka koji će biti u funkciji podrške donošenju strateških odluka i informiranju građana o kvalitetu zraka

Monitoring kvaliteta zraka u Federaciji BiH obavlja veći broj operatera kroz federalnu mrežu mjernih stanica, kojom upravlja Federalni hidrometeorološki zavod, kao i kroz lokalne mreže stanica. Unatoč povećanju broja mjernih mjesta, sistem upravljanja kvalitetom zraka, uključujući informiranje građana u realnom vremenu i prikupljanje podataka o emisijama, još uvijek nije dovoljno razvijen.

Provedba prioriteta planirana je kroz daljnji razvoj mreže mjernih stanica za monitoring, unaprjeđenje postojećeg sistema informiranja građana u realnom i integriranom vremenu o kvalitetu zraka i emisijama, te razvoj sistema izvještavanja međunarodnih institucija o emisijama i kvalitetu zraka.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su dvije mjere.

Prioritet 4.2.: Unaprjeđenje sistema upravljanja kvalitetom zraka koji će biti u funkciji podrške donošenju strateških odluka i informiranju građana o kvalitetu zraka	**Mjera**	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
	Mjera 4.2.1. Unaprjeđenje sistema monitoringa kvaliteta zraka	Realizacija u toku	**5.934.015 KM** ○ 782.332 KM (međunarodni donatori) ○ 1.444.741 KM (budžet kantona) ○ 732.100,00 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH) ○ 2.974.842 KM (kreditna sredstva)

	- Urađen je prijedlog plana federalne mreže mjernih stanica sa svim elementima mjerenja. - Nabavljene su i instalirane dodatne mjerne stanice za mjerenje kvaliteta zraka u Federaciji BiH. - Održavanje stanica za monitoring kvaliteta zraka u Federaciji BiH - Nabavljena je oprema za unaprjeđenje monitoringa kvaliteta zraka u Federaciji BiH (specijalizirano servisno vozilo, stancionarne i mobilne stanice za mjerenje kvaliteta zraka, laboratorijska oprema, nabavka opreme i održavanje opreme za mjerenje kvaliteta zraka). - Monitoring polena u zraku i proširenje monitoringa polena u Kantonu Sarajevo. - Podrška i razvoj informatičke infrastrukture za provođenje preporuka za upravljanje kvalitetom zraka sa aspekta bioloških polutanata u Kantonu Sarajevo.		
	Mjera 4.2.2. Razvoj sistema izvještavanja prema međunarodnim institucijama i koordinacija unaprjeđenja sistema informiranja građana o kvalitetu zraka i emisijama	Realizacija u toku	**699.345 KM** o 369.000 KM (budžet kantona) o 180.000 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH) o 150.345 KM (kreditna sredstva)
	- Urađen je prijedlog zona i aglomeracija s aspekta kvaliteta zraka. - U toku su aktivnosti na uspostavi Informacionog sistema za kvalitet zraka u Federaciji BiH. - Pokrenute su aktivnosti na izradi Softvera za registar stacionarnih izvora emisija u Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH. - Započeta je procedura uspostave referentne laboratorije za mjerenje emisija i kvalitet zraka. - Izrađen je Registar emisija u zrak i uspostavljen informacioni sistem zagađivača zraka u Kantonu Sarajevo. - Započeta je uspostava Sistema elektronskog izvještavanja o mjerenjima emisija u zrak Kantona Sarajevo. - Započeta je izrada Kantonalnog plana kvaliteta zraka za smanjenje lebdećih čestica PM_{10} i $PM_{2.5}$.		

<u>Prioritet 4.3.: Smanjen uticaj Federacije BiH na klimatske promjene smanjenjem emisija stakleničkih gasova i povećanjem ponora ugljika</u>

Prema raspoloživim procjenama, najveći izvor emisija stakleničkih gasova u Federaciji BiH je sektor elektroenergetike, s udjelom od oko 30%, dok značajan doprinos ima i cestovni saobraćaj. Podaci o emisijama stakleničkih gasova za ostale sektore nisu dostupni, te ne postoji sveobuhvatan inventar GHG emisija za Federaciju BiH. Jedan od ključnih mehanizama za dekarbonizaciju predstavlja uspostava sistema trgovanja emisijama.

Provedba prioriteta se planira kroz smanjenje emisija stakleničkih gasova i povećanje ponora ugljika.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 4.3.: Smanjen uticaj Federacije BiH na klimatske promjene smanjenjem emisija stakleničkih gasova i povećanjem ponora ugljika	**Mjera 4.3.1.** Smanjenje uticaja Federacije BiH na klimatske promjene	Ralizacija u toku	**1.930.836 KM** o 100.000 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH) o 25.000 KM (budžet kantona) o 6.000 KM (međunarodni donatori) o 1.799.836 KM (ŠPD Srednjobosanske šume)
- Donesen je Pravilnik o metodologiji vođenja inventara emisija stakleničkih gasova i načinu prikupljanja podataka. - Započete su aktivnosti na pripremi teksta Prednacrta zakona o klimatskim promjenama Federacije BiH (kao dijela cjelokupnog zakonodavnog okvira u BiH), kojim se uređuje strateški i planski okvir za ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promjenama, razvoj i rad sistema inventara stakleničkih gasova, sistema politika i mjera i projekcija stakleničkih gasova i izvještavanje o njima, sistem za monitoring, izvještavanje, verifikaciju i akreditaciju planova i godišnjih izvještaja o emisijama stakleničkih gasova s elementima trgovine emisijama stakleničkih gasova u Federaciji BiH, inspekcijski nadzor, prekršajne odredbe i druga pitanja vezana za ublažavanje i prilagođavanje efektima klimatskih promjena. - Uspostavljen je Informacioni sistem klimatskih promjena koji vodi i unaprjeđuje Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH, a kroz koji se prate okolišni indikatori (https://www.klimatskepromjenefbih.ba). - Izrađen je Nacrt strategije dekarbonizacije za mala i srednja preduzeća u BPK za period 2025-2030. - Provedene su aktivnosti pošumljavanja na području Srednjobosanskog kantona.			

Prioritet 4.4.: Jačanje otpornosti na uticaje klimatskih promjena

Najveći izazovi u prilagođavanju klimatskim promjenama odnose se na uspostavljanje sistema ranog upozoravanja na ekstremne vremenske događaje i osiguravanje održivih izvora finansiranja mjera prilagođavanja. Napredak u ovoj oblasti zahtijeva integraciju klimatskih pitanja u sektorske politike, kao i jačanje kapaciteta za koordinaciju i izradu projektnih prijedloga.

Provedba prioriteta planira se kroz povećanje kapaciteta institucija i infrastrukture u sektorima koji su najranjiviji na klimatske promjene, te kroz razvoj strateškog i legislativnog okvira koji će podržavati prilagođavanje klimatskim promjenama.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su dvije mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
	Mjera 4.4.1. Izgradnja institucionalnih kapaciteta i znanja za	Realizacija u toku	

Prioritet 4.4.: Jačanje otpornosti na uicaje klimatskih promjena	jačanje otpornosti na klimatske promjene		
	- Ministarstvo civilnih poslova BiH pokrenulo je procedure za dobijanje statusa BiH kao pridružene članice Evropskog centra za srednjoročne prognoze. - Unaprijeđena je saradnja i koordinacija među institucijama nadležnim za procjenu, prevenciju i odgovor na katastrofe i velike nesreće kroz rad radnih grupa i tijela, konsultativne sastanke, radionice i sl. - Izrađena je nova Metodologija za izradu procjene ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća Federacije BiH usklađena sa EU zakonodavstvom. - Izvršeno je ažuriranje dokumenta Procjene ugroženosti Federacije BiH od prirodnih i drugih nesreća. - Uspostavljena je Platforma za smanjenje rizika od katastrofa FBiH, koja okuplja nadležne institucije, agencije i organizacije s ciljem jačanja multisektorskog pristupa, prevencije i upravljanja rizicima.		
	Mjera 4.4.2. Izgradnja infrastrukturnih kapaciteta za jačanje otpornosti na klimatske promjene	Započeta realizacija	
	Izrađena je metodologija razvoja nacionalnog informacionog sistema za šumske požare (NFFIS). NFFIS je integrirani Web-GIS sistem za prevenciju od požara i rano upozoravanje, koji obuhvata razmjenu informacija između relevantnih agencija.		

Prioritet 4.5.: Povećanje energijske efikasnosti u krajnjoj potrošnji u svim sektorima

Prema dostupnim podacima, u finalnoj potrošnji električne energije najveći udio imaju domaćinstva, zatim industrijski sektor, dok ostali potrošači, uključujući građevinarstvo, prevoz i poljoprivredu, čine najmanji dio. Kada je riječ o finalnoj potrošnji toplotne energije, domaćinstva dominiraju, dok industrija i ostali potrošači učestvuju u manjem obimu. Do sada su najveći napori u oblasti energijske efikasnosti ostvareni u javnim objektima.
Ostvarenje prioriteta planira se kroz unaprjeđenje zakonodavnog okvira, smanjenje potrošnje energije u stambenim i nestambenim zgradama, povećanje energijske efikasnosti u industriji i smanjenje potrošnje primarne energije.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su tri mjere.

	Mjera	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
Prioritet 4.5.: Povećanje energijske efikasnosti u krajnjoj potrošnji u svim sektorima	**Mjera 4.5.1.** Kreiranje povoljnog ambijenta za energijsku efikasnost	Realizacija u toku	
	- Pokrenute aktivnosti na izmjenama i dopunama Zakona o energijskoj efikasnosti Federacije BiH s fokusom na uspostavu novih finansijskih mehanizama.		

<table>
<tr><td></td><td colspan="3">- U martu 2025. godine usvojena je Strategija dugoročne obnove zgrada u Federaciji BiH za period do 2050. godine.
- Izrađene su smjernice za energijsku obnovu zgrada koje imaju status nacionalnog spomenika ili su uključene u zaštitnu zonu nacionalnog spomenika ambijentalne cjeline na području FBiH.
- U Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH je uspostavljen Informacioni sistem energijske efikasnosti (ISEE) koji se u kontinuitetu nadograđuje (https://iseefbih.ba/).
- Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH ima finansijski model – javni konkurs kojim je omogućeno sufinansiranje mjera u oblasti javne rasvjete. Također, Fond ima uspostavljen i revolving fond iz kojeg se mogu finansirati projekti javne rasvjete.</td></tr>
<tr><td></td><td>Mjera 4.5.2.
Smanjenje potrošnje finalne energije</td><td>Realizacija u toku</td><td>77.335.173 KM
o 6.000.000 KM (Budžet Federacije BiH)
o 24.964.912 KM (EU sredstva)
o 16.601.332 KM (vlastita sredstva korisnika/vlasnika stambenih objekata)
o 25.491.933 KM (vlastita sredstva subjekata male privrede)
o 3.776.996 KM (budžet kantona)
o 500.000 KM (međunarodni donatori)</td></tr>
<tr><td></td><td colspan="3">- Doneseni su određeni podzakonski akti u oblasti energijske efikasnosti.
- Započeta je izrada okvirnog programa energijske obnove stambenih zgrada na području Federacije BiH.
- Uspostavljen je model finansiranja obnove javnih zgrada u Federaciji BiH, odnosno uspostavljen je i operativan Revolving fond za energijsku efikasnost FBiH za javne objekte kod Union Banke d.d. Sarajevo.
- Relizirani su programi utopljavanja zgrada radi uštede energije - sufinansiranje projekata energijske efikasnosti za zgrade koje koriste institucije Vlade Federacije BiH i niži nivoi vlasti.
- Podsticanje povećanja energijske efikasnosti tj. sufinansiranje mjera energijske efikasnosti u stambenom sektoru, u mikro, malim i srednjim preduzećima te javnim objektima.
- Provođenje energijskog audita u javnim objektima.</td></tr>
<tr><td></td><td>Mjera 4.5.3.
Smanjenje potrošnje primarne energije</td><td>Započeta realizacija</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td colspan="3">Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH ima finansijski model – javni konkurs kojim je omogućeno sufinansiranje nabavke efikasnih uređaja za grijanje i hlađenje, kao i sufinansiranje mjera smanjenja gubitaka.</td></tr>
</table>

Prioritet 4.6.: Povećanje udjela obnovljivih izvora energije uz reformu sistema podsticaja

Korištenje obnovljivih izvora energije još uvijek je nedovoljno, a reforma postojećeg sistema podsticaja za obnovljive izvor energije, zasnovanog na podsticajnim i garantiranim tarifama, predstavlja značajan izazov. Poticaje je neophodno proširiti i na grijanje iz obnovljivih izvora energije.

Provedba prioriteta planira se kroz povećanje udjela OIE-a u finalnoj potrošnji energije, u proizvodnji električne energije i u transportu, uz unapređenje strateškog okvira i sistema podsticaja.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su dvije mjere.

<table>
<tr><td rowspan="4">Prioritet 4.6.:
Povećanje udjela obnovljivih izvora energije uz reformu sistema podsticaja (usmjerenog prema građanskoj energiji)</td><td>Mjera</td><td>Status realizacije mjere</td><td>Utrošena sredstva za realizaciju mjere</td></tr>
<tr><td>Mjera 4.6.1.
Kreiranje povoljnog ambijenta za obnovljive izvore energije</td><td>Realizacija u toku</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Aktivnosti su bile usmjerene na izradu i donošenje određenog broja podzakonskih akata u oblasti obnovljivih izvora energije.</td></tr>
<tr><td>Mjera 4.6.2.
Povećanje udjela obnovljivih izvora energije u proizvodnji električne energije i u transportu</td><td>Realizacija u toku</td><td>1.979.479 KM
○ 955.800 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH)
○ 1.023.679 KM (budžet kantona)</td></tr>
<tr><td colspan="3">- Podrška projektima povećanja udjela obnovljivih izvora energije u proizvodnji električne energije, kao i jačanja infrastrukture za djelomičnu dekarbonizaciju transporta.
- U 2025. godini Fond za zaštitu okoliša pokrenuo je procedure za izradu internih akata u svrhu dodjele sredstava kao poticaja za nabavku električnih i/ili hibridnih vozila.
- Donesen je Program o sufinansiranju prosumera iz kategorije domaćinstva.</td></tr>
</table>

Prioritet 4.7.: Smanjenje svjetlosnog zagađenja

Do sada nisu poduzimane značajnije aktivnosti u vezi sa svjetlosnim zagađenjem. Ostvarivanje prioriteta planirano je kroz donošenje odgovarajućeg zakonodavnog okvira, kao i kroz izgradnju kapaciteta za učinkovito reguliranje i upravljanje svjetlosnim zagađenjem.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 4.7.: Smanjenje svjetlosnog zagađenja	**Mjera 4.7.1.** Usvajanje zakonodavnog okvira za reguliranje svjetlosnog zagađenja	Nije započeta realizacija	

2.5. STRATEŠKI CILJ 5: OČUVATI LJUDSKO ZDRAVLJE, POBOLJŠATI DOBROBIT I KVALITET ŽIVOTA ZA SVE

Strateški cilj obuhvata upravljanje i sigurno korištenje hemikalija, uključujući hemikalije za zaštitu bilja, kao i primjenu standarda ambijentalne buke te kontrolu i smanjenje izloženosti ljudi i životinja buci u urbanim i ruralnim sredinama.
U okviru ovog cilja definirano je 8 prioriteta i 14 mjera, za čiju su implementaciju odgovorni Federalno ministarstvo zdravstva, Federalno ministarstvo okoliša i turizma, kantonalna ministarstva u oblasti zaštite okoliša, Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH, Federalni hidrometeorološki zavod i Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH.

Prioritet 5.1.: Unaprijediti regulativu u oblasti hemijske sigurnosti

Za unapređenje zakonodavnog okvira upravljanja hemikalijama u skladu s potpisanim međunarodnim ugovorima (Minamata konvencija, Štokholmska konvencija, Montrealski sporazum s Kigali amandmanom) te EU acquis iz oblasti hemijske sigurnosti evidentan je nedostatak tehničkih i ljudskih kapaciteta. Stoga je transpozicija EU zakonodavstva i konvencija na niskom nivou.
Ostvarenje prioriteta planirano je kroz usklađivanje propisa s EU regulativom te relevantnim odredbama međunarodnih ugovora iz oblasti hemijske sigurnosti.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su tri mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 5.1.: Unaprijediti regulativu u oblasti hemijske sigurnosti	**Mjera 5.1.1.** Djelimična transpozicija EU zakonodavstva i međunarodnih ugovora/konvencija u oblasti hemijske sigurnosti	Nije započeta realizacija	
	Mjera 5.1.2. Djelimična transpozicija SEVESO III direktive u zakonodavstvo Federacije BiH	Realizacija u toku	

	Provodi se Pravilnik o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance koje mogu dovesti do nesreća većih razmjera, koji je djelimično usklađen s Direktivom 2012/18/EU.		
	Mjera 5.1.3. Uskladiti/izraditi podzakonske akte kako bi se omogućila implementacija Montrealskog protokola, Kigali amandmana, kao i EU zakonodavstva kojim se omogućava njihova zakonska provedba u zemljama članicama EU	Započeta realizacija	
	- U toku je revizija Pravilnika o upravljanju supstancama koje oštećuju ozonski omotač. - Započeta je izrada propisa kojim će se omogućiti obrazovanje servisera u skladu s programima obuke usklađenim s EU zakonodavstvom. - U toku su aktivnosti na kreiranju informacionog sistema za supstance koje oštećuju ozonski omotač, odnosno registra opreme sa F-gasova i ovlaštenih servisera.		

Prioritet 5.2.: Uspostaviti održiv sistem upravljanja hemikalijama i implementacije propisa iz pravne stečevine EU u oblasti hemijske sigurnosti

Primjena postojećih pravnih propisa u oblasti hemikalija nije na zadovoljavajućem nivou. Zbog nedostatka podzakonskih akata nije uspostavljen sistem registracije hemikalija i uvoznika hemikalija. Također, nije uspostavljen sistematski inspekcijski nadzor u oblasti upravljanja hemikalijama.

Ostvarenje prioriteta planirano je kroz jačanje provedbe postojećih propisa, te izradu i usvajanje nedostajućih podzakonskih akata u oblasti hemikalija i hemijske sigurnosti, u skladu sa pravnom stečevinom EU.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su tri mjere.

	Mjera	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
Prioritet 5.2.: Uspostaviti održiv sistem upravljanja hemikalijama i implementacije propisa iz pravne stečevine EU u oblasti hemijske sigurnosti	**Mjera 5.2.1.** Efikasna implementacija propisa djelimično transponiranog EU zakonodavstva i konvencija u oblasti hemijske sigurnosti	Nije započeta realizacija	
	Mjera 5.2.2. Visok nivo implementacije SEVESO III direktive	Započeta realizacija	

	Na osnovu Pravilnika o pogonima, postrojenjima i skladištima u kojima su prisutne opasne supstance, operateri u okviru obrasca obavještenja o pogonu/postrojenju/skladištu koji može izazvati nesreće većih razmjera, dostavljaju informacije o opasnim supstancama i uvjetima skladištenja.		
	Mjera 5.2.3. Uspostavljen sistem izvještavanja po pitanju registracije i servisa rashladne opreme i KGH-uređaja u skladu s pravnom stečevinom EU u oblasti upravljanja supstancama koje oštećuju ozonski omotač i obuke servisera KGH-uređaja	Realizacija u toku	**7.000 KM** (Fond za zaštitu okoliša FBiH)
	Uspostavljen je registar servisnih radionica, rashladne opreme, KGH-uređaja kao aplikacija u Federalnom ministarstvu okoliša i turizma i Fondu za zaštitu okoliša FBiH (ozonfbih.ba).		

Prioritet 5.3.: Efikasan rad institucija Federacije BiH u oblasti hemijske sigurnosti

Kapaciteti nadležnih institucija za provođenje zakonodavstva u oblasti upravljanja hemikalijama su nedovoljni. Nivo saradnje i sinergijskog djelovanja nadležnih institucija u sektorima zaštite okoliša i zdravstva je nizak. Praćenje oboljelih i umrlih osoba usljed trovanja izazvanog neadekvatnim rukovanjem hemikalijama i hemijskim proizvodima nije na zadovoljavajućem nivou.

Ostvarenje prioriteta planira se kroz jačanje ljudskih i tehničkih kapaciteta institucija nadležnih za efikasno provođenje propisa u oblasti hemijske sigurnosti, unaprjeđenje koordinacije i međusektorske saradnje u oblastima zaštite okoliša i zdravstva, te uspostavljanje adekvatnog sistema praćenja oboljelih i smrtnih slučajeva uzrokovanih nenamjernim trovanjem.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su tri mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 5.3.: Efikasan rad institucija Federacije BiH u oblasti hemijske sigurnosti	**Mjera 5.3.1.** Unaprijediti ljudske i tehničke kapacitete i kompetencije javnih službi u oblasti hemijske sigurnosti	Nije započeta realizacija	
	Mjera 5.3.2. Unaprijeđena koordinacija, saradnja i sinergijski pristup nadležnih institucija u	Nije započeta realizacija	

	oblasti zaštite okoliša i zdravstva		
	Mjera 5.3.3. Unaprijeđen sistem evidencije oboljelih i umrlih osoba zbog trovanja uslijed neadekvatnog rukovanja hemijskim proizvodima	Nije započeta realizacija	

Prioritet 5.4.: Unaprijeđena znanja korisnika hemikalija i opće javnosti u oblasti upravljanja hemikalijama

Informiranje javnosti o rizicima koji proizlaze iz upotrebe hemikalija, u cilju zaštite zdravlja ljudi i okoliša, rijetko se provodi i uglavnom je ograničeno na pojedinačne projekte.
Prioritet će se realizirati kroz kontinuirano informiranje javnosti i provođenje edukativnih aktivnosti usmjerenih na unaprjeđenje znanja stanovništva o rizicima koji proizlaze iz neadekvatnog korištenja hemikalija.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

Prioritet 5.4.: Unaprijeđena znanja korisnika hemikalija i opće javnosti u oblasti upravljanja hemikalijama	**Mjera**	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
	Mjera 5.4.1. Podizanje javne svijesti o rizicima koji proizilaze iz upotrebe hemikalija	Započeta realizacija	**75.000 KM** (međunarodni donatori)
Održano je više stručnih obuka za servisere rashladnih sistema i uređaja za klimatizaciju, grijanje i hlađenje (KGH)			

Prioritet 5.5.: Uspostaviti zakonodavni okvir i jasne institucionalne nadležnosti kojima se transponira pravna stečevina EU iz oblasti buke u okolišu u zakonodavstvo Federacije BiH.

Usklađivanje pravnog okvira s pravnom stečevinom EU u oblasti upravljanja bukom još nije postignuto zbog ograničenih finansijskih, tehničkih i ljudskih kapaciteta, kao i složenosti koordinacije između različitih sektora i administrativnih nivoa.
Provođenje prioriteta zasniva se na izradi i usvajanju novog zakonodavstva kojim će se omogućiti strateško planiranje upravljanja bukom u okolišu, kao i izrada i provođenje akcionih planova zaštite od buke.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

Prioritet 5.5.: Uspostaviti zakonodavni okvir i jasne institucionalne nadležnosti kojima se transponira pravna stečevina EU iz oblasti buke u okolišu u zakonodavstvo Federacije BiH	**Mjera**	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
	Mjera 5.5.1. Uspostavljen zakonodavni okvir i institucionalna nadležnost o procjeni i upravljanju bukom, emisiji buke u okoliš uzrokovane opremom za upotrebu na otvorenom, prema zahtjevima direktiva 2002/49/EZ i 2000/14/EZ	Nije započeta realizacija	

Prioritet 5.6.: Unaprijediti strateško planiranje i monitoring buke u oblasti okoliša

Uprkos postojanju zakonskih odredbi koje reguliraju monitoring buke i izradu karata buke, u Federaciji BiH nije uspostavljen cjelovit i institucionalno uređen sistem kontinuiranog praćenja nivoa buke, niti su izrađene strateške karte buke za naseljena područja s više od 100.000 stanovnika.

Provedba prioriteta planira se kroz izradu strateških karata buke i akcionih planova zaštite od buke za naseljena mjesta, cestovne i željezničke saobraćajnice, industrijske izvore sa metodologijom propisanom Direktivom 2002/49/EZ.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

Prioritet 5.6.: Unaprijediti strateško planiranje i monitoring buke u oblasti okoliša	**Mjera**	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
	Mjera 5.6.1. Izrada strateške karte buke i akcionog plana zaštite od buke	Nije započeta realizacija	

Prioritet 5.7. Efikasan rad institucija u oblasti buke u okolišu

Ljudski i tehnički kapaciteti institucija nadležnih za provođenje zahtjeva zakonodavstva Evropske unije u oblasti zaštite od buke trenutno su na nezadovoljavajućem nivou.

Provedba prioriteta planira se kroz jačanje institucionalnih kapaciteta, unaprjeđenje stručnih kompetencija i znanja u oblasti buke u okolišu, s ciljem efikasne implementacije propisa kojima se uređuje upravljanje bukom.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

Prioritet 5.7.: Efikasan rad institucija u	**Mjera**	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**

oblasti buke u okolišu	**Mjera 5.7.1.** Unaprijediti kapacitete i kompetencije javnih službenika u oblasti upravljanja bukom	Nije započeta realizacija	

Prioritet 5.8.: Smanjenje ugroženosti zdravlja stanovništva zbog buke u okolišu
Informiranost i znanje javnosti o štetnosti buke, posebno u pogledu uticaja na zdravlje ljudi i zahtjeva koji proizlaze iz važećih propisa u oblasti zaštite od buke, trenutno su na niskom nivou.
Ostvarenje prioriteta planira se kroz kontinuirano informiranje i podizanje javne svijesti o rizicima izloženosti buci te njenim negativnim posljedicama po zdravlje.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

Prioritet 5.8.: Smanjenje ugroženosti zdravlja stanovništva zbog buke u okolišu	**Mjera**	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
	Mjera 5.8.1. Unaprijediti informiranost i znanja javnosti o negativnim uticajima buke, te njihovoj ulozi u postupku odlučivanja	Nije započeta realizacija	

2.6. STRATEŠKI CILJ 6: ODRŽIVO UPRAVLJANJE PRIRODNIM RESURSIMA

Strateški cilj obuhvata tematske oblasti kao što su korištenje zemljišta i održivo korištenje prirodnih resursa u poljoprivredi (tlo), šumarstvu i ribarstvu, kao i vađenje minerala i bioekonomija.
U okviru ovog cilja definirano je 5 prioriteta i 16 mjera za čiju su implementaciju odgovorni Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, nadležna kantonalna ministarstva, kantonalne uprave za šumarstvo, Federalno ministarstvo prostornog uređenja i građenja, Federalno ministarstvo energetike, rudarstva i industrije, Federalni zavod za agropedologiju i BH MAC.

Prioritet 6.1.: Uspostaviti efikasan zakonski, strateški i institucionalni okvir za održivo upravljanje šumama i šumskim resursima u Federaciji BiH, adekvatno vrednovanje šumskih resursa, kao i integraciju rodno osjetljive problematike i klimatskih promjena
Od 2009. godine oblast upravljanja šumama na nivou Federacije BiH nije zakonski uređena. Kao posljedica nedonošenja federalnog propisa kojim se uređuje oblast šumarstva, devet kantona je u međuvremenu donijelo vlastite propise za ovu oblast. Obaveza upravljanja šumama na principima trajnosti, polifunkcionalnosti i ekonomičnosti,

kao i definiranje pojma i principa uspostavljanja šumsko-privrednog područja, nisu utvrđeni zakonom na nivou Federacije BiH usljed nepostojanja zakona o šumama.
Provedba prioriteta temelji se na donošenju zakona i podzakonskih akata na nivou Federacije BiH, usklađenih s pravnom stečevinom EU i međunarodnim sporazumima, kao i na stvaranju pravnog i institucionalnog okvira za potpunu implementaciju savremenih principa gospodarenja šumama.

Za realizaciju prioriteta utvrđeno je šest mjera.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 6.1.: Uspostaviti efikasan zakonski, strateški i institucionalni okvir za održivo upravljanje šumama i šumskim resursima u Federaciji BiH, adekvatno vrednovanje šumskih resursa, kao i integraciju rodno osjetljive problematike klimatskih promjena	**Mjera 6.1.1.** Uspostavljanje strateškog i pravnog okvira za održivo upravljanje šumskim resursima	Započeta realizacija	
	Izrađen je Prednacrt Zakona o šumama i dostavljen na mišljenje organima uprave.		
	Mjera 6.1.2. Uspostavljanje sistema kontrole sakupljanja ljekovitog, jestivog i aromatičnog bilja i nedrvnih šumskih proizvoda	Nije započeta realizacija	
	Mjera 6.1.3. Uspostavljanje redovnog praćenja zdravstvenog stanja šuma	Započeta realizacija	
	Vrši se kontinuirano praćenje zdravstvenog stanja šuma na području pojedinih kantona.		
	Mjera 6.1.4. Povećanje prohodnosti šuma i kapacitiranje korisnika šuma za rano otkrivanje i sprječavanje požara	Započeta realizacija	
	Protivpožarna zaštita se provodi putem godišnjih planova zaštite od požara na kantonalnom nivou.		
	Mjera 6.1.5. Pošumljavanje goleti i prevođenje izdanačkih šuma u visoke šume	Započeta realizacija	
	Provedene su mjere indirektne konverzije izdanačkih šuma u visoke šume od strane kantonalnih šumskoprivrednih društava na površini od 873 ha.		

	Mjera 6.1.6. Uspostavljanje informacionog sistema o šumama	Započeta realizacija	
	Informacioni sistem šumarstva u FBiH djelimično je uspostavljen, odnosno razvijeni su pojedini moduli, ali je neophodno nastaviti aktivnosti na njegovom daljem razvoju i unaprjeđenju funkcionalnosti.		

Prioritet 6.2.: Unaprijediti strateški, zakonski i institucionalni okvir za održivo upravljanje lovnom divljači

Upravljanje lovištima u Federaciji BiH povjereno je šumsko-privrednim društvima i lovačkim udruženjima. Federalni zakon o lovstvu iz 2006. godine nije u potpunosti implementiran, zbog čega je pravni okvir gospodarenja lovištima nedovoljno funkcionalan. Višegodišnji zastoj u provođenju zakonskih i privrednih mjera neophodnih za puno funkcioniranje sektora lovstva doveo je do izostanka kontinuiteta u utvrđivanju i praćenju stanja divljači. Pored toga, planiranje u oblasti lovstva nije adekvatno uspostavljeno, a ne postoji ni efikasan sistem pravne i fizičke zaštite divljači i lovišta.
Ostvarenje prioriteta planira se kroz uspostavljanje regulatornog okvira za upravljanje populacijama i planski uzgoj divljači, usklađenog s EU direktivama i međunarodnim sporazumima iz oblasti biodiverziteta, kao i kroz jačanje institucionalnih kapaciteta i unaprjeđenje sistema upravljanja lovištima.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su dvije mjere.

	Mjera	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
Prioritet 6.2.: Unaprijediti strateški, zakonski i institucionalni okvir za održivo upravljanje lovnom divljači	**Mjera 6.2.1.** Uspostaviti usklađen regulatorni okvir za uspostavu lovišta, upravljanje populacijom i planski uzgoj divljači	Nije započeta realizacija	
	Mjera 6.2.2. Unaprijediti sistem planiranja i upravljanja lovnom divljači, kao i upravljanje populacijom divljači	Započeta realizacija	
	- Izvršeno je ustanovljenje i dodjela lovišta na korištenje osim u četiri lovišta u HNK i jednog u SBK. Dodijeljena lovišta imaju uspostavljene stručne službe za nadzor i provođenje zakonskih i planskih mjera u svim dodijeljenim lovištima. - Na osnovu Zakona o lovstvu i Rješenja o ustanovljenju uzgojnih područja za mrkog medvjeda u Federaciji BiH, mrkim medvjedom se upravlja na osnovu Plana uptavljanja mrkim medvjedom za uzgojno područje osim za BPK Goražde.		

	- U skladu s Rješenjem o ustanovljenju uzgojnih područja za mrkog medvjeda u Federaciji BiH doneseni su planovi upravljanja populacijom medvjeda, osim u BPK Goražde.

Prioritet 6.3.: Unaprijediti zakonski, strateški i institucionalni okvir za održivo upravljanje ribljim fondom

Riblji fond suočen je s kontinuiranim pritiscima koji dovode do degradacije resursa i smanjenja biodiverziteta, a koji proizlaze iz neadekvatnog upravljanja, slabog nadzora i nedosljedne primjene regulatornog okvira u sektoru ribarstva.

Provedba prioriteta zasniva se na usklađivanju zakonodavstva s pravnom stečevinom EU i relevantnim međunarodnim konvencijama, uz uspostavljanje strateškog okvira za održivo upravljanje sektorom ribarstva.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su dvije mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 6.3.: Unaprijediti zakonski, strateški i institucionalni okvir za održivo upravljanje ribljim fondom	**Mjera 6.3.1.** Usaglašavanje regulatornog okvira za ribarstvo s pravnom stečevinom EU i međunarodnim konvencijama	Nije započeta realizacija	
	Mjera 6.3.2. Uspostavljanje informacionog sistema o ribarstvu i statističkog praćenja uzgoja ribe	Nije započeta realizacija	

Prioritet 6.4.: Uspostaviti integralno i održivo upravljanje zemljišnim resursima

Na području Federacije BiH izražena je degradacija i trajna prenamjena zemljišta, uzrokovana površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina, formiranjem deponija, izgradnjom naselja i infrastrukture, širenjem industrijskih zona, izgradnjom akumulacija, kao i procesima erozije i klizišta. Kontinuirano se smanjuju površine poljoprivrednog zemljišta, koje se trajno prenamjenjuje u nepoljoprivredne svrhe. Godišnje se trajno izgubi oko 3.000 ha uglavnom najproduktivnijih obradivih površina.

Ostvarenje prioriteta planira se kroz razvoj zakonskog i strateškog okvira za cjelovitu zaštitu zemljišta, uspostavu metoda i pokazatelja za održivo upravljanje zemljištem, imenovanje nadležne institucije odgovorne za integralno upravljanje zemljištem, te saniranje degradiranih površina, uključujući deminiranje.

Za realizaciju prioriteta utvrđeno je pet mjera.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 6.4.: Uspostaviti integralno i održivo upravljanje zemljišnim resursima	**Mjera 6.4.1.** Stvoriti zakonski i strateški okvir za cjelovitu zaštitu zemljišta	Nije započeta realizacija	
	Mjera 6.4.2. Uspostava monitoringa zemljišta	Započeta realizacija	
	Proveden je niz aktivnosti usmjerenih na unapređenje postojećeg sistema monitoringa, prikupljanja podataka o stanju zemljišta te uspostavu osnova za dugoročno i sistematsko praćenje svih tipova zemljišta.		
	Mjera 6.4.3. Sanacija degradiranih površina	Započeta realizacija	
	- Izrađena je Mapa puta za neutralnost degradacije zemljišta u BiH. - Proveden je određen broj aktivnosti obnove degradiranih zemljišnih površina uz primjenu inovativnih metoda sanacije.		
	Mjera 6.4.4. Sprječavanje degradacije zemljišta neplanskom gradnjom	Započeta realizacija	**75.093,00 KM** o 50.000 KM (Budžet Federacije BiH) o 25.093 KM (budžet kantona)
	- Izvršeno je ažuriranje karata upotrebne vrijednosti zemljišta SBK i ZDK, te je započeto ažuriranje karte upotrebne vrijednosti zemljišta TK kao stručnih osnova za donošenje prostornih i urbanističkih planova. - 2024. godine donesen je Prostorni plan Posavskog kantona za period 2019.-2039. godina.		
	Mjera 6.4.5. Deminiranje zemljišta	Realizacija u toku	**60.554.687 KM** o 16.586.586 KM (BH MAC) o 5.692.012 KM (Ministarstvo odbrane BiH) o 9.300.000 KM (Budžet Federacije BiH) o 28.976.089 KM (međunarodni donatori)
	Deminiranje se vrši na osnovu godišnjih planova deminiranja. U 2024. godini operacijama tehničkog izviđanja u BiH uklonjena je minska opasnost na površini od 1.412.405 m^2, od čega u Federaciji BiH na površini od 899.104 m^2, a operacijama čišćenja mina u BiH očišćena je ukupna površina od 92.579 m^2, od čega je u Federaciji BiH očišćena površina od 63.168 m^2. U 2025. godini operacijama tehničkog izviđanja u BiH uklonjena je minska opasnost na površini od 900.799 m^2, od čega u Federaciji BiH na površini od 611.573 m^2, a operacijama čišćenja mina u BiH očišćena je ukupna površina od 93.815 m^2, od čega je u Federaciji BiH očišćena ukupna površina od 73.106 m^2.		

Prioritet 6.5.: Uspostaviti sistem održivog i odgovornog istraživanja, eksploatacije i upravljanja mineralnim sirovinama

Federacija BiH nema cjeloviti pristup upravljanju mineralnim sirovinama. Upotreba mineralnih sirovina tretira se kroz sektorske strategije (građevinski materijali, energetika). Ostvarenje prioriteta planira se kroz uspostavu strateškog okvira za održivo korištenje i eksploataciju mineralnih sirovina, zasnovanog na principima reciklaže i kružne ekonomije, kao i kroz razvoj programa i planova za efikasniju eksploataciju ovih resursa.

Za realizaciju prioriteta utvrđena je jedna mjera.

Prioritet 6.5.: Uspostaviti sistem održivog i odgovornog istraživanja, eksploatacije i upravljanja mineralnim sirovinama	**Mjera**	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
	Mjera 6.5.1. Uspostavljanje okvira za održivu upotrebu i eksploataciju mineralnih sirovina	Nije započeta realizacija	

2.7. STRATEŠKI CILJ 7: UNAPRIJEDITI UPRAVLJANJE OKOLIŠEM

Strateški cilj je usmjeren na provođenje pravne stečevine u oblasti okoliša i unaprjeđenje upravljanja okolišem kroz efikasnije donošenje odluka i aktivnije uključivanje svih relevantnih aktera. Također, podrazumijeva osiguranje poštivanja ključnih propisa, poboljšanje transparentnosti procesa i jačanje odgovornosti nositelja okolišnih dozvola.
U okviru ovog cilja definirano je 8 prioriteta i 32 mjere za čiju su implementaciju odgovorni Federalno ministarstvo okoliša i turizma u saradnji s ostalim nadležnim federalnim i kantonalnim ministarstvima i institucijama, Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Federalni zavod za statistiku i Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH.

Prioritet 7.1.: Unaprijediti zakonski okvir i sektorske politike u svrhu planiranja, upravljanja i zaštite okoliša u Federaciji BiH u cilju ostvarivanja pune harmonizacije s pravnom stečevinom EU i međunarodnim sporazumima o okolišu

Iako se posljednjih godina provode aktivnosti na usklađivanju pravnog okvira s propisima EU, još uvijek nije postignuta potpuna harmonizacija s propisima EU kojima se uređuju horizontalna pitanja upravljanja okolišem.
Provođenje prioriteta zasniva se na daljnjem usklađivanju propisa s pravnom stečevinom EU i međunarodnim sporazumima, s ciljem osiguravanja ravnomjernog, usklađenog i dosljednog cjelokupnog pristupa u strateškom planiranju okoliša na svim nivoima vlasti.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su tri mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 7.1.: Unaprijediti zakonski okvir i sektorske politike u svrhu planiranja, upravljanja i zaštite okoliša u Federaciji BiH u cilju ostvarivanja pune harmonizacije s pravnom stečevinom EU i međunarodnim sporazumima o okolišu	**Mjera 7.1.1.** Usklađivanje zakonodavstva Federacije BiH s pravnom stečevinom EU u oblasti okoliša i provođenje EU direktiva	Realizacija u toku	
	Kontinuirano se provode aktivnosti na unapređenju pravnog okvira i pripremi propisa usklađenih s pravnom stečevinom EU u oblasti okoliša. 2025. godine donesena je Uredba o strateškoj procjeni uticaja strategije, plana ili programa na okoliš i obimu, sadržaju i ocjeni strateške studije.		
	Mjera 7.1.2. Definiranje kaznene politike u oblasti okoliša	Nije započeta realizacija	
	Mjera 7.1.3. Usklađivanje pravnog i strateškog okvira u oblasti upravljanja okolišem s međunarodnim i domaćim standardima za ravnopravnost spolova	Započeta realizacija	
	U Federaciji BiH uspostavljen je opći pravni okvir kojim se ravnopravnost spolova integrira u proces izrade strateških dokumenata, ali je potrebno dodatno unaprijediti integraciju rodne perspektive u sektorsko zakonodavstvo i politike upravljanja okolišem te osigurati potpuniju primjenu međunarodnih standarda u ovoj oblasti.		

Prioritet 7.2.: Osigurati efikasno provođenje usvojenih propisa i preuzetih međunarodnih obaveza

Ključni izazov predstavlja neefikasno provođenje usvojenih propisa i preuzetih međunarodnih sporazuma. U BiH još uvijek nisu uspostavljeni efikasni institucionalni mehanizmi za nadzor i koordinaciju provođenja obaveza proizašlih iz međunarodnih sporazuma o okolišu. Značajni segmenti provođenja međunarodnih standarda i obaveza odnose se na primjenu strateške procjene uticaja na okoliš (SPUO), efikasnost izdavanja okolišnih dozvola te primjenu najboljih raspoloživih tehnika (NRT).

Provođenje prioriteta zasniva se na dosljednoj primjeni propisa, osiguravanju preduvjeta za izdavanje integriranih okolišnih dozvola i pripremi tehničkih uputstava za najbolje raspoložive tehnike za prioritetne sektore.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su četiri mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 7.2.: Osigurati efikasno provođenje usvojenih propisa i preuzetih međunarodnih obaveza	**Mjera 7.2.1.** Jačanje kapaciteta za efikasno provođenje međunarodnih ugovora o okolišu	Realizacija u toku	
	Kontinuirano se provode aktivnosti za efikasnije provođenje međunarodnih ugovora o okolišu. U pripremi izvještaja o provođenju multilateralnih ugovora o okolišu uključene sve relevantne institucije, akademska zajednica i nevladin sektor. Dokumenti relevantni za provođenje obaveza međunarodnih sporazuma su javno dostupni na web stranicama federalnih institucija (izvještaji, strategije, planovi i sl.)		
	Mjera 7.2.2. Dosljedna primjena strateške procjene uticaja na okoliš (SPUO)	Započeta realizacija	
	2025. godine donesena je Uredba o strateškoj procjeni uticaja strategije, plana ili programa na okoliš i obimu, sadržaju i ocjeni strateške studije.		
	Mjera 7.2.3. Osiguravanje preduvjeta za izdavanje integriranih okolišnih dozvola	Nije započeta realizacija	
	Mjera 7.2.4. Priprema Tehničkih uputstva za najbolje raspoložive tehnike (NRT)	Nije započeta realizacija	

<u>Prioritet 7.3.: Postići visok nivo kapaciteta i međusobne koordinacije institucija</u>

Glavni razlozi za nepotpuno provođenje zakona su nedovoljni kapaciteti institucija odgovornih za pitanja okoliša, kao i nedostatak vertikalne i horizontalne koordinacije među institucijama u svim segmentima zaštite okoliša.

Provođenje prioriteta planira se kroz jačanje institucionalnih kapaciteta te unaprjeđenje međusobne koordinacije institucija u sektoru okoliša.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su četiri mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
	Mjera 7.3.1. Uspostava funkcionalnih mehanizama za institucionalnu	Realizacija u toku	

Prioritet 7.3.: Postići visok nivo kapaciteta i međusobne koordinacije institucija	koordinaciju rada institucija u oblasti okoliša u Federaciji BiH		
	Kontinuirano se unaprjeđuje koordinacija i zajedničko djelovanje ministarstava i drugih institucija u Federaciji BiH u oblasti okoliša kroz rad radnih grupa i drugih koordinacionih tijela, održavanje konsultativnih sastanaka, redovne sastanke s resornim kantonalnim ministarstvima te druge oblike međuinstitucionalne saradnje. Krajem 2025. uspostavljeno je Savjetodavno vijeće za okoliš kao stručno i konsultativno tijelo s ciljem pružanja stručne podrške u kreiranju i unapjeđenju politika zaštite okoliša te unaprjeđenja koordinacije i saradnje u oblasti zaštite okoliša.		
	Mjera 7.3.2. Povećanje efikasnosti rada Međuentitetskog tijela za okoliš	Realizacija u toku	
	Međuentitetsko tijelo za okoliš djeluje na osnovu važećih propisa i kontinuirano osigurava koordinaciju i usklađen pristup u rješavanju pitanja upravljanja okolišem između entiteta i Brčko distrikta BiH, uz mogućnost učešća zainteresiranih strana na sastancima (uključujući organizacije civilnog društva), kao i javnu dostupnost informacija o sastancima i zapisnika s održanih sastanaka.		
	Mjera 7.3.3. Unaprjeđenje postojeće institucionalne strukture i poboljšanje kapaciteta u institucijama nadležnim za sve segmente okoliša	Započeta realizacija	
	Provode se aktivnosti na jačanju kapaciteta institucija kroz zapošljavanje potrebnih kadrova u organima uprave i drugim institucijama na svim nivoima vlasti, u skladu s raspoloživim mogućnostima.		
	Mjera 7.3.4. Uspostava funkcionalnih timova u institucijama koje se bave pitanjima okoliša, uključujući timove za pripremu i realizaciju projekata u oblasti okoliša	Započeta realizacija	
	Predstavnici organa uprave učestvuju na tematskim obukama organiziranim od strane Agencije za državnu službu Federacije BiH i DEI.		

Prioritet 7.4.: Osigurati visok nivo svijesti javnosti o važnosti zaštite okoliša i uključenosti u proces donošenja odluka, posebno uključenost žena, mladih i društveno osjetljivih grupa

Svijest javnosti o značaju i potrebi zaštite okoliša još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou. Edukativni programi i kampanje za podizanje javne svijesti najčešće se provode u okviru kratkoročnih projekata. Iako se organiziraju javne konsultacije u procesima donošenja odluka, stepen uključenosti građana, posebno žena, mladih i socijalno osjetljivih grupa i dalje je nedovoljan.

Provođenje prioriteta planira se kroz kontinuirane aktivnosti podizanja svijesti o značaju zaštite okoliša i jačanja participacije u donošenju odluka, uz intenzivnu saradnju institucija, organizacija civilnog društva i medija.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su tri mjere.

<table>
<tr><td rowspan="7">Prioritet 7.4.:
Osigurati visok nivo svijesti javnosti o važnosti zaštite okoliša i uključenosti u proces donošenja odluka, posebno uključenost žena, mladih i društveno osjetljivih grupa</td><td>Mjera</td><td>Status realizacije mjere</td><td>Utrošena sredstva za realizaciju mjere</td></tr>
<tr><td>Mjera 7.4.1.
Edukacije i podizanje svijesti o potrebi i značaju zaštite okoliša</td><td>Realizacija u toku</td><td>1.234.413 KM
o 1.214.413 KM (Fond za zaštitu okoliša FBiH, Fond za zaštitu okoliša HNK)
o 20.000 KM (budžet kantona)</td></tr>
<tr><td colspan="3">- Kontinuirana saradnja s medijima s ciljem informiranja javnosti i promocije aktivnosti u oblasti zaštite okoliša, osiguravanje dostupnosti relevantnih informacija putem web stranica resornih ministarstava i drugih institucija, kao i podizanje svijesti javnosti o značaju zaštite okoliša kroz realizaciju različitih projekata.
- Podrška projektima jačanja javne svijesti o značaju zaštite okoliša</td></tr>
<tr><td>Mjera 7.4.2.
Poboljšanje učešća javnosti u donošenju odluka koje se tiču okoliša</td><td>Realizacija u toku</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Osiguran pristup informacijama i učešće javnosti u procesima donošenja odluka koje se tiču okoliša, posebno u procesima procjene uticaja na okoliš i izdavanja okolišnih dozvola.</td></tr>
<tr><td>Mjera 7.4.3.
Izrada i objavljivanje izvještaja o stanju okoliša u Federaciji BiH</td><td>Započeta realizacija</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">Izvještaj o stanju okoliša u Federaciji BiH, koji je urađen u saradnji Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH i Federalnog ministarstva okoliša i turizma 2022. godine, objavljen je na web stranicima Fonda i Federalnog ministarstva okoliša i turizma, kao i u okviru javnih modula informacionih sistema.</td></tr>
</table>

Prioritet 7.5.: Uspostaviti efikasan sistem evidencije i transparentno izvještavanje podataka o okolišu u Federaciji BiH, uz konsultacije s Partnerstvom 27

U Federaciji BiH još uvijek nije uspostavljen efikasan sistem prikupljanja, prenosa, validacije i izvještavanja podataka o okolišu. Iako se podaci prikupljaju unutar pojedinih oblasti, oni nisu integrirani u jedinstven informacioni sistem, a standardizirane metode prikupljanja i izvještavanja nisu uspostavljene. Pojedinačni sistemi prikupljanja i izvještavanja ne omogućavaju adekvatno izvještavanje u skladu s međunarodnim standardima.

Provođenje prioriteta zasniva se na jačanju postojećeg sistema monitoringa okolišnih parametara i uspostavi funkcionalnog informacionog sistema zaštite okoliša, što će omogućiti redovno praćenje stanja okoliša i izvještavanje u skladu sa zahtjevima međunarodnih tijela.

Za realizaciju prioriteta utvrđeno je osam mjera.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 7.5.: Uspostaviti efikasan sistem evidencije i transparentno izvještavanje podataka o okolišu u Federaciji BiH, uz konsultacije s Partnerstvom 27	**Mjera 7.5.1.** Jačanje sistema praćenja okolišnih parametara	Započeta realizacija	
	Provode se aktivnosti na jačanju kapaciteta stručnih institucija/zavoda zaduženih za pojedine oblasti kroz zapošljavanje potrebnih kadrova, u skladu s raspoloživim mogućnostima.		
	Mjera 7.5.2. Uspostava funkcionalnog integriranog informacionog sistema za upravljanje okolišem u Federaciji BiH	Realizacija u toku	**100.000 KM** (Fond za zaštitu okoliša FBiH)
	Fond je uspostavio pojedinačne informacione sisteme (klimatskih promjena, upravljanja otpadom, zaštite prirode, KGH uređaja, energijske efikasnosti) koji će biti integrirani u jedinstveni informacioni sistem zaštite okoliša zajedno sa informacionim sistemima ili njihovim pojedinačnim segmentima koje vode druge institucije. U 2025. godini pokrenute su aktivnosti na uspostavi Modula prostornih podataka - atlas okoliša, koji će zajedno sa pomenutim sistemima, te ostalim važnim dokumentima i informacijama o okolišu u Federaciji BiH biti inkorporiran u jedinstveni Portal okoliša, odnosno budući informacioni sistem zaštite okoliša.		
	Mjera 7.5.3. Uspostava funkcionalnog sistema praćenja, prikupljanja i izvještavanja podataka o okolišu u skladu s međunarodnim ugovorima	Realizacija u toku	

	- 2025. godine donesena je Lista indikatora za praćenje stanja okoliša u Federaciji BiH. Obrada pojedinih indikatora vrši se kroz Informacioni sistem klimatskih promjena. - Kontinuirano se provode aktivnosti na operacionalizaciji EIONET mreže u Federaciji BiH i unapređenju izvještavanja prema Evropkoj agenciji za okoliš. - 2024. godine započela je realizacija EU projekta uspostave cjelodržavnog sistema izvještavanja u vezi sa međunarodnim obavezama u oblasti okoliša (EEA, EIONET, EUROSTAT i međunarodne konvencije).		
	Mjera 7.5.4. Uspostava sistema razmjene prostornih podataka u Federaciji BiH u skladu s Aneksima I, II i III INSPIRE direktive	Realizacija u toku	**378.670 KM** (Budžet Federacije BiH)
	Aktivnosti su bile usmjerene na izradu i donošenje podzakonskih akata te drugih provedbenih dokumenata neophodnih za implementaciju IPP Federacije BiH, izradu Studije okvira za licenciranje prostornih podataka te unapređenje, održavanje i dalji razvoj infrastrukture prostornih podataka.		
	Mjera 7.5.5. Uspostava funkcionalnog PRTR registra	Započeta realizacija	**50.000 KM** (Budžet Federacije BiH)
	Od decembra 2024. godine, uspostavljena je i u funkciji PRTR aplikacija u Federaciji BiH. Sistem još uvijek nije u potpunosti tehnički finaliziran.		
	Mjera 7.5.6. Razvoj statistike za ciljeve održivog razvoja u Federaciji BiH	Započeta realizacija	
	Brojni statistički podaci potrebni za ciljeve održivog razvoja se prikupljaju kroz redovni statistički sistem, ali je potrebno unaprijediti sistem praćenja i izvještavanja o ciljevima održivog razvoja na nivou Federacije BiH.		
	Mjera 7.5.7. Povećanje efikasnosti u procesu prikupljanja, obrade i objave statističkih podataka o okolišu u Federaciji BiH	Realizacija u toku	
	Kontinuirano se radi na unaprjeđenju saradnje institucija uključenih u prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka u Federaciji BiH, kao i na jačanju kvaliteta i usklađenosti statističkog sistema sa zahtjevima statističkog sistema Evropske unije. U toku je realizacija Programa statističke saradnje IPA 2022, čije su aktivnosti usmjerene na unaprjeđenje službene statistike, usklađivanje		

	metodologija sa standardima EU te poboljšanje dostupnosti i kvaliteta statističkih podataka.		
	Mjera 7.5.8. Uspostavljanje Evropskih ekonomskih računa okoliša	Započeta realizacija	
	U toku je realizacija projekta IPA 2019 – Projekat EU za povećano korištenje administrativnih izvora podataka u proizvodnji službene statistike BiH (EU4ADMIN), u okviru kojeg se provodi komponenta „Statistika okoliša i računi okoliša". Cilj ove komponente je unaprjeđenje korištenja administrativnih izvora podataka i uspostavljanje održive saradnje s Poreznom upravom Federacije BiH kao izvorom podataka za izradu računa okolišnih poreza.		

Prioritet 7.6.: Osigurati visok nivo međusektorskog i intersektorskog sinergijskog djelovanja i integracije javnih okolišnih politika

Integracija zahtjeva zaštite okoliša, kao i zahtjeva prilagođavanja na klimatske promjene i niskokarbonskog razvoja u sektorske politike još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou. Uključivanje okolišnih aspekata u sektorske politike i zakonodavstvo nalazi se u ranoj fazi u sektorima energetike, rudarstva, saobraćaja, poljoprivrede, šumarstva i zdravstva.
Provedba prioriteta planira se kroz intenziviranje međusektorske saradnje s ciljem integriranja okolišnih zahtjeva u sektorske politike i relevantno zakonodavstvo.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su tri mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 7.6.: Osigurati visok nivo međusektorskog i intersektorskog sinergijskog djelovanja i integracije javnih okolišnih politika	**Mjera 7.6.1.** Integracija okolišnih zahtjeva u sektorske politike i zakonodavstvo	Realizacija u toku	
	Kontinuirano se radi na unapređenju međusektorske saradnje s ciljem integracije okolišnih zahtjeva u sektorske politike i zakonodavstvo, kao i uključivanja institucija nadležnih za oblast okoliša u procese konsultacija prilikom izrade nacrta sektorskih pravnih i strateških dokumenata.		
	Mjera 7.6.2. Integracija standarda i principa rodne ravnopravnosti, društvene jednakosti i pitanja siromaštva u ključne politike, strategije i programe u oblasti okoliša	Započeta realizacija	
	- Uspostavljena je institucionalna saradnja i komunikacija između nadležnih institucija i Gender centra Federacije BiH. - Izrađen je Operativni plan za provođenje GAP BiH za područje Federacije BiH za period 2023-2027 koji pokriva različite sektore.		

	Mjera 7.6.3. Tranzicija ka kružnoj ekonomiji	Nije započeta realizacija	

Prioritet 7.7.: Osigurati finansijsku održivost sektora okoliša u Federaciji BiH

Nivo korištenja finansijskih mehanizama i dostupnih fondova za mjere i projekte zaštite okoliša u Federaciji BiH je nizak. Iako se prikupljaju određene okolišne naknade i doneseni su zakoni koji se odnose na ekonomske instrumenate za zaštitu okoliša, njihova primjena je ograničena i često neefikasna. Glavni izazovi uključuju netransparentno izvještavanje o prikupljenim sredstvima i njihovom utrošku, neefikasno planiranje, nedostatak inovativnih i poticajnih ekonomskih mehanizama te ograničene kapacitete za pristup eksternim fondovima.

Ostvarenje prioriteta planira se kroz efikasnu primjenu postojećih ekonomskih instrumenata, uvođenje novih, inovativnih i poticajnih instrumenata, te značajnije korištenje dostupnih EU i međunarodnih fondova za zaštitu okoliša.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su tri mjere.

	Mjera	**Status realizacije mjere**	**Utrošena sredstva za realizaciju mjere**
Prioritet 7.7.: Osigurati finansijsku održivost sektora okoliša u Federaciji BiH	**Mjera 7.7.1.** Efikasna i sveobuhvatna provedba postojećih ekonomskih instrumenata za okoliš	Realizacija u toku	
	Budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi izvještavaju Federalno ministarstvo finansija o namjenskom utrošku sredstava. Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH osigurava efikasno prikupljanje zakonom propisanih naknada, transparentno raspoređivanje i korištenje prikupljenih sredstava za propisane namjene te redovno izvještavanje o njihovom utrošku. Sve odluke o dodjeli sredstava se objavljuju na web stranici.		
	Mjera 7.7.2. Uvođenje novih inovativnih i poticajnih ekonomskih mehanizama za finansiranje zaštite okoliša	Započeta realizacija	
	Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH je uspostavio Revolving fond za energijsku efikasnost, kao i za projekte zaštite voda i reciklaže otpada, kao vrlo dobar finansijski mehanizam koji bi trebalo u narednom periodu dodatno razraditi i promovirati. Također, Fond je uspostavio sistem dodjele poticaja za sakupljanje i reciklažu posebnih kategorija otpada i to kroz elektronsku aplikaciju.		
	Mjera 7.7.3. Korištenje fondova EU i drugih međunarodnih	Započeta realizacija	

	fondova dostupnih za zaštitu okoliša i komplementarne sektore		
	Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH je pripremio Pravilnik o učešću Fonda za zaštitu okoliša Federacije BiH u međunarodnim programima/projektima s ciljem efikasnijeg korištenja međunarodnih finansijskih sredstava, jačanja saradnje s međunarodnim partnerima te povećanja kapaciteta Fonda za pripremu, finansiranje i provedbu projekata zaštite okoliša i energijske efikasnosti.		

Prioritet 7.8.: Uspostaviti sistem za strateško donošenje odluka, ulaganja i praćenje efekata u obrazovanju, istraživanju i inovacijama u okolišu

Problematika zaštite okoliša još uvijek nije u dovoljnoj mjeri integrirana u nastavne planove obrazovnih institucija, a nivo ulaganja u obrazovanje, istraživanje i razvoj u oblasti okoliša je još uvijek nizak, što otežava prilagođavanje i inoviranje programa prema savremenim principima.

Provedba prioriteta planira se kroz bolju integraciju zaštite okoliša u formalne i neformalne obrazovne programe, jačanje kapaciteta i ekopedagoških kompetencija zaposlenih te unaprjeđenje istraživačkih i razvojnih kapaciteta u oblasti okoliša.

Za realizaciju prioriteta utvrđene su četiri mjere.

	Mjera	Status realizacije mjere	Utrošena sredstva za realizaciju mjere
Prioritet 7.8.: Uspostaviti sistem za strateško donošenje odluka, ulaganja i praćenje efekata u obrazovanju, istraživanju i inovacijama u okolišu	**Mjera 7.8.1.** Integriranje problematike zaštite okoliša u nastavne planove odgojnih i obrazovnih institucija na svim nivoima	Realizacija u toku	
	Problematika zaštite okoliša obrađuje se kroz nastavne aktivnosti i terensku nastavu u osnovnim i srednjim školama, ali je i dalje potrebno unaprijediti nastavne planove i programe. Implementacija programa eko-škola razlikuje se od kantona do kantona.		
	Mjera 7.8.2. Jačanje kapaciteta i ekopedagoških kompetencija uposlenika odgojno-obrazovnih ustanova	Započeta realizacija	
	Unaprjeđenje ekopedagoških kompetencija uposlenika odgojno-obrazovnih ustanova provodi se kroz pojedinačne projekte, seminare i stručna usavršavanja koja organizuju nadležna ministarstva, pedagoški zavodi, univerziteti i nevladine organizacije.		
	Mjera 7.8.3. Podrška neformalnom obrazovanju u oblasti okoliša	Započeta realizacija	

	Neformalno obrazovanje u oblasti zaštite okoliša uglavnom provode nevladine organizacije, javne ustanove, fondovi za zaštitu okoliša i međunarodne organizacije kroz projekte, kampanje, radionice i javne događaje.		
	Mjera 7.8.4. Unaprjeđenje kapaciteta za istraživanja u oblasti okoliša	Započeta realizacija	
	Podrška istraživanju i inovacijama u oblasti zaštite okoliša ostvaruje se kroz finansiranje pojedinačnih projekata, učešće u međunarodnim programima te organizaciju stručnih i naučnih skupova.		

3. FINANSIJSKI PREGLED PROVOĐENJA STRATEGIJE

Ukupno procijenjena sredstva potrebna za realizaciju Federalne strategije zaštite okoliša 2022.–2032. iznose 11,9 milijardi KM. Prema indikativnom finansijskom okviru Strategije, najveći dio sredstava potreban je za oblast upravljanja vodama (4,3 milijarde KM ili 37%), zatim za oblast održivog upravljanja resursima (3,4 milijarde KM ili 29%) te za oblast kvaliteta zraka, klimatskih promjena i energije (3,3 milijarde KM ili 28%). Na ove tri oblasti odnosi se ukupno 94% procijenjenih finansijskih potreba za provođenje Strategije.

Prema indikativnom finansijskom okviru, najveći udio u finansiranju mjera predviđen je iz sredstava Evropske unije i drugih međunarodnih donatora u iznosu od 7.340.174.945 KM (61,60%). Kreditna sredstva planirana su u iznosu od 3.209.989.043 KM (26,94%), budžetska sredstva u iznosu od 1.215.210.276 KM (10,20%), dok su sredstva iz ostalih donacija procijenjena na 149.799.489 KM (1,26%).

3.1. UTROŠAK SREDSTAVA PO MJERAMA

Od ukupno procijenjenih finansijskih sredstava potrebnih za realizaciju Strategije, u iznosu od 11,9 milijardi KM, u izvještajnom periodu za provođenje utvrđenih mjera utrošena su sredstva u iznosu od 308.275.934 KM.

U nastavku se daje pregled utrošenih sredstava u prethodne dvije godine (2024. i 2025. godina) po pojedinačnim mjerama, čime se omogućava uvid u dinamiku finansijske realizacije i stepen provođenja planiranih mjera.

Pregled utrošenih sredstava u periodu 2024. – 2025. godine

Mjera	Ukupno procijenjena potrebna sredstva (KM)	Utrošena sredstva u periodu 2024. – 2025. godine (KM)	Izvori sredstava (KM)					
			Budžetska sredstva	EU sredstva	Međunarodni donatori	Vanbudžetski fondovi i korisnici	Kreditna sredstva	Ostali izvori
Upravljanje vodama								
Mjera 1.1.1. Dostizanje okolišnih ciljeva za vodna tijela definiranih u Planovima upravljanja vodnim područjima u Federaciji BiH	2.797.022	16.978.574	1.449.917	167.437		15.361.220		
Mjera 1.2.1. Intenziviranje saradnje sektora voda s ostalim sektorima u cilju osiguravanja zaštite i održivog korištenja vodnih resursa	2.864.382	1.610.858		28.462		1.582.396		
Mjera 1.2.2. Osiguranje transparentnog i zakonom preciziranog postupka dodjele koncesija u oblasti korištenja vodnih resursa	79.209	-						

Mjera 1.3.1. Razvoj sistema vodosnabdijevanja s optimalnim rješenjima za JLS-ove, efikasnom distributivnom mrežom i zdravstveno ispravnom vodom za piće	82.940.893	16.623.574	6.595.636		6.000.000	4.027.938		
Mjera 1.3.2. Unaprijediti postojeći zakonodavni okvir sektora vodnih usluga u Federaciji BiH	84.295	-						
Mjera 1.4.1. Praćenje i ocjena stepena realizacije Planova upravljanja rizicima od poplava u vodnim područjima u FBiH	1.547.756	7.478.079				7.478.079		
Mjera 1.4.2. Uspostavljanje i rad hidroloških prognoznih sistema u Federaciji BiH uključujući unaprjeđenje mreže hidroloških i meteoroloških i mjernih stanica	15.695.088	2.685.001	597.120			2.087.881		
Mjera 1.4.3. Unaprijeđeno planiranje i realizacija mjera prilagođavanja	22.220	-						

klimatskim promjenama koje utiču na vodne resurse								
Mjera 1.5.1. Osigurati efikasnu provedbu Programa integriranja u EU vezano za oblast upravljanja vodama (na bazi četverogodišnjih ciklusa)	20.391	-						
Mjera 1.5.2. Unaprijediti zakonodavstvo u oblasti voda i organizacije uprave u Federaciji BiH u svrhu efikasne aproksimacije EU propisa u vodno zakonodavstvo Federacije BiH	48.837	-						
Mjera 1.5.3. Unaprjeđenje postojeće institucionalne strukture jačanjem kapaciteta u institucijama Federaciji BiH nadležnim za vode, sa posebnim fokusom na dugoročnu i održivu provedbu EU	250.000	7.000	7.000					

vodnog zakonodavstva								
Mjera 1.5.4. Realizacija zacrtanih aktivnosti iz izrađenih i usvojenih APID dokumenata vezanih za EU Direktive o vodama	4.271.360.350	Nisu još dostupni podaci o utrošenim sredstvima za izvještajni period						
Mjera 1.6.1. Unaprijediti finansiranje sektora voda redefiniranjem tarifnog sistema i pouzdanim procjenama isplativosti investicija (Studije izvodivosti)	287.791	-						
Mjera 1.6.2. Unaprijediti sistem obračuna, prikupljanja i raspodjele posebnih vodnih naknada	167.047	-						
Mjera 1.6.3. Formiranje i rad specijalističkog tima (timova) u sektoru voda za ekonomsko i finansijsko planiranje, pripremu projekata i programiranje utroška sredstava	44.460	-						

Mjera 1.6.4. Osiguravanje finansijskih sredstava za pripremu prioriteta i realizaciju projektnih dokumenta usklađenih s EU klimatskom legislativom i globalnim inicijativama za otpornost i prilagođavanje klimatskim promjenama	21.261	-						
Ukupno utrošena sredstva za oblast upravljanja vodama	45.383.086 KM							
Upravljanje otpadom								
Mjera 2.1.1. Usklađivanje propisa, politika i planskih dokumenata iz oblasti upravljanja otpadom s obavezama koje proističu iz pravne stečevine EU i međunarodnih sporazuma	1.489.703	418.720	200.000		200.000	18.720		
Mjera 2.2.1. Jačanje sistema evidencije i izvještavanja o otpadu	2.208.120	450.000				450.000		

Mjera 2.3.1. Revizija postojećih i uvođenje dodatnih ekonomskih i finansijskih instrumenta i mehanizma u oblasti upravljanja otpadom	58.675	-						
Mjera 2.4.1. Reforma sektora upravljanja komunalnim otpadom	813.840	-						
Mjera 2.4.2. Nabavka opreme i izgradnja infrastrukture za upravljanje komunalnim otpadom	527.096.185	11.224.164	5.084.234			6.139.930		
Mjera 2.4.3. Program smanjenja količine komunalnog otpada koji se odlaže na deponije	4.720.850	-						
Mjera 2.5.1. Stvaranje uvjeta za adekvatno prikupljanje i zbrinjavanje posebnih kategorija otpada	102.370.724	5.660.354	136.413		256.230	5.267.711		
Mjera 2.5.2. Jačanje tržišta otpada namijenjenog recikliranju	98.954	-						
Mjera 2.6.1. Ukloniti i sanirati napuštena odlagališta	20.047.258	3.615.747	3.508.830					106.917

Mjera 2.7.1. Provođenje savremenih edukativno-informativnih, rodno osjetljivih i inkluzivnih kampanja jačanja svijesti na svim nivoima (federalni, kantonalni, općinski)	1.046.762	515.075	33.500			481.575		
Ukupno utrošena sredstva za oblast upravljanja otpadom	21.884.060 KM							
Biodiverzitet i zaštita prirode								
Mjera 3.1.1. Usklađivati i harmonizirati propise za očuvanje i održivu upotrebu biodiverziteta i zaštitu prirode s pravnom stečevinom EU i međunarodnim sporazumima za biodiverzitet	1.283.675	150.000			150.000			
Mjera 3.2.1. Uspostava stručne institucije za zaštitu prirode u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode Federacije BiH	9.876	-						

Mjera 3.2.2. Osigurati početne finansijske, ljudske i tehničke kapacitete za rad stručne institucije za zaštitu prirode Federacije BiH i kantonalnih zavoda/stručnih institucija za zaštitu prirode	1.573.548	-						
Mjera 3.2.3. Osigurati pune finansijske, ljudske i tehničke kapacitete za rad stručne institucije za zaštitu prirode Federacije BiH i kantonalnih zavoda/stručnih institucija za zaštitu prirode	7.979.048	-						
Mjera 3.3.1. U okviru stručne institucije za zaštitu prirode formirati Odsjek za koordinaciju stručnih poslova na zaštiti i monitoringu prirode u Federaciji BiH	5.015.735	-						
Mjera 3.3.2. Uspostaviti i učiniti dostupnom bazu podataka s rezultatima realiziranih, tekućih i	342.270	-						

budućih projekata o biološkoj raznolikosti Federacije BiH								
Mjera 3.3.3. U skladu s INSPIRE direktivom, kroz informacioni sistem za zaštitu prirode Federacije BiH, osigurati uvid u informacije o stanju zaštićenih i strogo zaštićenih vrsta i područja, te vrsta i staništa od interesa za Zajednicu	296.824	-						
Mjera 3.4.1. Kroz rad stručnih i naučnih institucija uspostaviti sistem monitoringa vrsta s Crvene liste, vrsta i staništa od interesa za Zajednicu u Federaciji BiH i specifičnih ekosistema Federacije BiH (kanjoni, gorski, visokoplaninski, močvarni i kraški ekosistemi)	1.621.079	-						
Mjera 3.4.2. Pružiti podršku nevladinim organizacijama registriranim za	245.010	1.750.000	350.000			1.400.000		

praćenje stanja biološke raznolikosti u Federaciji BiH								
Mjera 3.4.3. Razviti pune tehničke i ljudske kapacitete za provođenje mjera zaštite prirode u zaštićenim i drugim područjima ekološke mreže, te za 50% povećati administrativne kapacitete u institucijama za zaštitu prirode	1.029.348	3.450.000	2.250.000		1.200.000			
Mjera 3.4.4. Unaprijediti inspekcijski nadzor u provođenju Zakona za zaštitu prirode Federacije BiH i drugih zakona koji propisuju mjere zaštite biodiverziteta	1.489.000	-						
Mjera 3.5.1. Izvršiti inventarizaciju flore, faune, fungije i genetskog diverziteta Federacije BiH	24.084.819	493.011	387.711			105.300		
Mjera 3.5.2. Revidirati i organizirati listu invazivnih vrsta	92.405	70.000	70.000					
Mjera 3.5.3. Pripremiti kartu	158.876	-						

staništa Federacije BiH								
Mjera 3.6.1. Provesti javnu kampanju za promociju ekološke mreže (mreže područja od interesa za Zajednicu)	172.442	-						
Mjera 3.6.2. Provesti konsultativni proces sa zajednicama lokalne samouprave i interesnim stranama u svim područjima Plana za ekološku mrežu Federacije BiH	800.985	-						
Mjera 3.6.3. Uspostavljati nova zaštićena područja i identificirati područja pod drugim efikasnim mjerama zaštite u Federaciji BiH	2.578.263	700.000	650.000		50.000			
Mjera 3.6.4. Uspostaviti ekološku mrežu Federacije BiH	3.545.909	-						
Mjera 3.7.1. Osigurati međusektorsku podršku za implementaciju novih NBSAP ciljeva na području Federacije BiH	61.230	500.000			500.000			

Mjera 3.7.2. Zaštitu i održivu upotrebu biodiverziteta integrirati u sektorske propise	49.972	1.100.000			1.100.000			
Mjera 3.8.1. Koristiti zaključke, poruke, scenarije multidisciplinarnih analiza i najnovije naučne podatke u donošenju odluka koje utiču na stanje biodiverziteta/prirode Federacije BiH	30.372	-						
Mjera 3.8.2. U saradnji s institucijama BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH organizirati razmjenu informacija između akademske zajednice i kreatora onih politika koje utiču na stanje biodiverziteta/prirode BiH	181.374	400.000			400.000			
Mjera 3.9.1. Razviti efikasnu mrežu nevladinih organizacija za praćenje stanja biodiverziteta/prirode, aktivno učešće u donošenju odluka i	484.295	420.000	200.000		220.000			

promociji održivog razvoja								
Mjera 3.9.2. Jačati podršku za edukaciju nastavnog kadra na svim nivoima obrazovanja u oblasti zaštite biološke raznolikosti i održivog upravljanja koristima od prirode u Federaciji BiH	14.669	-						

Mjera 3.10.1. Osigurati sredstva za: (a) razvoj kapaciteta institucionalnog okvira u skladu s unaprijeđenim pravnim okvirom za biodiverzitet/prirodu Federacije BiH, (b) inventuru područja i pripremu karte staništa, (c) inventuru i praćenje stanja flore, faune, fungije i genetskih resursa, (d) efikasnu implementaciju globalnih ciljeva za biodiverzitet i implementaciju obaveza po međunarodnim sporazumima BiH, uključujući proces uspostave ekološke mreže, (e) razvoj stalnog naučno-političkog dijaloga, (f) povećanje ekološke svijesti	667.826	250.000			250.000			
Ukupno utrošena sredstva za oblast biodiverzitet i zaštita prirode	9.283.011 KM							

Kvalitet zraka, klimatske promjene i energija								
Mjera 4.1.1. Smanjenje emisija iz velikih postrojenja za sagorijevanje i usklađivanje svih industrijskih postrojenja s najboljim raspoloživim tehnikama	951.751	15.315.718					15.167.886	147.832
Mjera 4.1.2. Smanjenje zagađivanja zraka iz lokalnih izvora	323.854.576	66.056.348	4.707.264	6.245.000	200.000	1.989.684	44.400.000	8.514.400
Mjera 4.2.1. Unaprjeđenje sistema monitoringa kvaliteta zraka	3.340.737	5.934.015	1.444.741		782.332	732.100	2.974.842	
Mjera 4.2.2. Razvoj sistema izvještavanja prema međunarodnim institucijama i koordinacija unaprjeđenja sistema informiranja građana o kvalitetu zraka i emisijama	238.458.352	699.345	369.000			180.000	150.345	238.458.352
Mjera 4.3.1. Smanjenje uticaja Federacije BiH na klimatske promjene	8.874.483	1.930.836	25.000		6.000	100.000		1.799.836

Mjera 4.4.1. Izgradnja institucionalnih kapaciteta i znanja za jačanje otpornosti na klimatske promjene	738.117	-						
Mjera 4.4.2. Izgradnja infrastrukturnih kapaciteta za jačanje otpornosti na klimatske promjene	596.910.755	-						
Mjera 4.5.1. Kreiranje povoljnog ambijenta za energijsku efikasnost	1.956.024.103	-						
Mjera 4.5.2. Smanjenje potrošnje finalne energije	1.245.212	77.335.173	9.776.996	24.964.912	500.000			42.093.265
Mjera 4.5.3. Smanjenje potrošnje primarne energije	90.975.955	-						
Mjera 4.6.1. Kreiranje povoljnog ambijenta za obnovljive izvore energije	137.104	-						
Mjera 4.6.2. Povećanje udjela obnovljivih izvora energije u proizvodnji električne energije i u transport	104.069.339	1.979.479	1.023.679			955.800		

Mjera 4.7.1. Usvajanje zakonodavnog okvira za reguliranje svjetlosnog zagađenja	120.070							
Ukupno utrošena sredstva za oblast kvalitet zraka, klimatske promjene i energija	169.250.914 KM							
Hemijska sigurnost i buka								
Mjera 5.1.1. Djelimična transpozicija EU zakonodavstva i međunarodnih ugovora/konvencija u oblasti hemijske sigurnosti	257.548	-						
Mjera 5.1.2. Djelimična transpozicija SEVESO III direktive u zakonodavstvo Federacije BiH	19.558	-						
Mjera 5.1.3. Uskladiti/izraditi podzakonske akte kako bi se omogućila implementacija Montrealskog protokola, Kigali amandmana, kao i EU zakonodavstva kojim se omogućava njihova zakonska provedba u zemljama članicama EU	124.432	-						

Mjera 5.2.1. Efikasna implementacija propisa djelimično transponiranog EU zakonodavstva i konvencija u oblasti hemijske sigurnosti	1.351.451	-						
Mjera 5.2.2. Visok nivo implementacije SEVESO III direktive	15.925	-						
Mjera 5.2.3. Uspostavljen sistem izvještavanja po pitanju registracije i servisa rashladne opreme i KGH-uređaja u skladu s pravnom stečevinom EU u oblasti upravljanja supstancama koje oštećuju ozonski omotač i obuke servisera KGH-uređaja	78.478	7.000				7.000		
Mjera 5.3.1. Unaprijediti ljudske i tehničke kapacitete i kompetencije javnih službi u oblasti hemijske sigurnosti	2.287.141	-						
Mjera 5.3.2. Unaprijeđena koordinacija, saradnja i sinergijski pristup	33.948	-						

nadležnih institucija u oblasti zaštite okoliša i zdravstva								
Mjera 5.3.3. Unaprijeđen sistem evidencije oboljelih i umrlih osoba zbog trovanja uslijed neadekvatnog rukovanja hemijskim proizvodima	4.977	-						
Mjera 5.4.1. Podizanje javne svijesti o rizicima koji proizilaze iz upotrebe hemikalija	501.659	75.000			75.000			
Mjera 5.5.1. Uspostavljen zakonodavni okvir i institucionalna nadležnost o procjeni i upravljanju bukom, emisiji buke u okoliš uzrokovane opremom za upotrebu na otvorenom, prema zahtjevima direktiva 2002/49/EZ i 2000/14/EZ	115.345	-						
Mjera 5.6.1. Izrada strateške karte buke i akcionog plana zaštite od buke	905.774	-						
Mjera 5.7.1. Unaprijediti kapacitete i kompetencije javnih	1.368.644	-						

službenika u oblasti upravljanja bukom								
Mjera 5.8.1. Unaprijediti informiranost i znanja javnosti o negativnim uticajima buke, te njihovoj ulozi u postupku odlučivanja	576.133	-						
Ukupno utrošena sredstva za oblast hemijska sigurnost i buka	82.000 KM							
Održivo upravljanje resursima								
Mjera 6.1.1. Uspostavljanje strateškog i pravnog okvira za održivo upravljanje šumskim resursima	165.984	-						
Mjera 6.1.2. Uspostavljanje sistema kontrole sakupljanja ljekovitog, jestivog i aromatičnog bilja i nedrvnih šumskih proizvoda	313.281	-						
Mjera 6.1.3. Uspostavljanje redovnog praćenja zdravstvenog stanja šuma	100.778	-						
Mjera 6.1.4. Povećanje prohodnosti šuma i kapacitiranje korisnika šuma za	8.996.818	-						

rano otkrivanje i sprječavanje požara								
Mjera 6.1.5. Pošumljavanje goleti i prevođenje izdanačkih šuma u visoke šume	132.163.137	-						
Mjera 6.1.6. Uspostavljanje informacijskog sistema o šumama	136.908	-						
Mjera 6.2.1. Uspostaviti usklađen regulatorni okvir za uspostavu lovišta, upravljanje populacijom i planski uzgoj divljači	1.643	-						
Mjera 6.2.2. Unaprijediti sistem planiranja i upravljanja lovnom divljači, kao i upravljanje populacijom divljači	1.761.233	-						
Mjera 6.3.1. Usaglašavanje regulatornog okvira za ribarstvo s pravnom stečevinom EU i međunarodnim konvencijama	58.675	-						

Mjera 6.3.2. Uspostavljanje informacijonog sistema o ribarstvu i statističkog praćenja uzgoja ribe	586.749	-						
Mjera 6.4.1. Stvoriti zakonski i strateški okvir za cjelovitu zaštitu zemljišta	398.360	-						
Mjera 6.4.2. Uspostava monitoringa zemljišta	1.291.471	-						
Mjera 6.4.3. Sanacija degradiranih površina	3.102.742.802	-						
Mjera 6.4.4. Sprječavanje degradacije zemljišta neplanskom gradnjom	353.107	75.093	75.093					
Mjera 6.4.5. Deminiranje zemljišta	230.280.772	60.554.687	31.578.598		28.976.089			
Mjera 6.5.1. Uspostavljanje okvira za održivo korištenje i eksploataciju mineralnih sirovina	160.243	-						
Ukupno utrošena sredstva za oblast upravljanja resursima		60.629.780 KM						
Upravljanje okolišem								
Mjera 7.1.1. Usklađivanje zakonodavstva	1.334.680	-						

Federacije BiH s pravnom stečevinom EU u oblasti okoliša i provođenje EU direktiva								
Mjera 7.1.2. Definiranje kaznene politike u oblasti okoliša	94.111	-						
Mjera 7.1.3. Usklađivanje pravnog i strateškog okvira u oblasti upravljanja okolišem s međunarodnim i domaćim standardima za ravnopravnost spolova	63.782	-						
Mjera 7.2.1. Jačanje kapaciteta za efikasno provođenje međunarodnih ugovora o okolišu	62.890	-						
Mjera 7.2.2. Dosljedna primjena strateške procjene uticaja na okoliš (SPUO)	158.620	-						
Mjera 7.2.3. Osiguravanje preduvjeta za izdavanje integriranih okolišnih dozvola	727.881	-						
Mjera 7.2.4. Priprema Tehničkih uputstva za najbolje	136.058	-						

raspoložive tehnike (NRT)								
Mjera 7.3.1. Uspostava funkcionalnih mehanizama za institucionalnu koordinaciju rada institucija u oblasti okoliša u Federaciji BiH	2.164.905	-						
Mjera 7.3.2. Povećanje efikasnosti rada Međuentitetskog tijela za okoliš	105.335	-						
Mjera 7.3.3. Unaprjeđenje postojeće institucionalne strukture i poboljšanje kapaciteta u institucijama nadležnim za sve segmente okoliša	124.596	-						
Mjera 7.3.4. Uspostava funkcionalnih timova u institucijama koje se bave pitanjima okoliša, uključujući timove za pripremu i realizaciju projekata u oblasti okoliša	149.299	-						
Mjera 7.4.1. Edukacije i podizanje svijesti o potrebi i	388.618	1.234.413	20.000			1.214.413		

značaju zaštite okoliša								
Mjera 7.4.2. Poboljšanje učešća javnosti u donošenju odluka koje se tiču okoliša	281.794	-						
Mjera 7.4.3. Izrada i objavljivanje izvještaja o stanju okoliša u Federaciji BiH	151.611	-						
Mjera 7.5.1. Jačanje sistema praćenja okolišnih parametara	229.101	-						
Mjera 7.5.2. Uspostava funkcionalnog integriranog informacionog sistema za upravljanje okolišem u Federaciji BiH	760.136	100.000				100.000		
Mjera 7.5.3. Uspostava funkcionalnog sistema praćenja, prikupljanja i izvještavanja podataka o okolišu u skladu s međunarodnim ugovorima	481.892	-						

Mjera 7.5.4. Uspostava sistema razmjene prostornih podataka u Federaciji BiH u skladu s Aneksima I, II i III INSPIRE direktive	536.571	378.670	378.670					
Mjera 7.5.5. Uspostava funkcionalnog PRTR registra	124.922	50.000	50.000					
Mjera 7.5.6. Razvoj statistike za ciljeve održivog razvoja u Federaciji BiH	404.902							
Mjera 7.5.7. Povećanje efikasnosti u procesu prikupljanja, obrade i objave statističkih podataka o okolišu u Federaciji BiH	135.863	-						
Mjera 7.5.8. Uspostavljanje Evropskih ekonomskih računa okoliša	128.634	-						
Mjera 7.6.1. Integracija okolišnih zahtjeva u sektorske politike i zakonodavstvo	125.884	-						
Mjera 7.6.2. Integracija standarda i principa rodne ravnopravnosti,	275.247	-						

društvene jednakosti i pitanja siromaštva u ključne politike, strategije i programe u oblasti okoliša								
Mjera 7.6.3. Tranzicija ka kružnoj ekonomiji	219.442	-						
Mjera 7.7.1. Efikasna i sveobuhvatna provedba postojećih ekonomskih instrumenata za okoliš	92.717	-						
Mjera 7.7.2. Uvođenje novih inovativnih i poticajnih ekonomskih mehanizama za finansiranje zaštite okoliša	201.036	-						
Mjera 7.7.3. Korištenje fondova EU i drugih međunarodnih fondova dostupnih za zaštitu okoliša i komplementarne sektore	81.677	-						

Mjera 7.8.1. Integriranje problematike zaštite okoliša u nastavne planove odgojnih i obrazovnih institucija na svim nivoima	278.764	-						
Mjera 7.8.2. Jačanje kapaciteta i ekopedagoških kompetencija uposlenika odgojno-obrazovnih ustanova	283.452	-						
Mjera 7.8.3. Podrška neformalnom obrazovanju u oblasti okoliša	24.883	-						
Mjera 7.8.4. Unaprjeđenje kapaciteta za istraživanja u oblasti okoliša	0	-						
Ukupno utrošena sredstva za oblast upravljanja okolišem		1.763.083 KM						

4. ZAKLJUČAK O PROVOĐENJU STRATEGIJE U IZVJEŠTAJNOM PERIODU

Na osnovu dostupnih informacija, u izvještajnom periodu od ukupno 126 mjera utvrđenih Federalnom strategijom zaštite okoliša 2022.–2032., 42 mjere su u fazi realizacije, 51 mjera je započeta, dok realizacija 33 mjere nije započeta. Značajan broj mjera nalazi se u fazi započete realizacije ili realizacije u toku u oblastima upravljanja otpadom, biodiverziteta i zaštite prirode, kvaliteta zraka, klimatskih promjena i energije te upravljanja okolišem. Navedeni podaci ukazuju na to da je u prve dvije godine realizacije Strategije ostvaren određeni napredak, ali i da stepen realizacije nije ujednačen između pojedinih strateških ciljeva, prioriteta i mjera. Poseban izazov predstavlja činjenica da se 33 mjere još uvijek nisu počele realizirati, dok se značajan broj započetih mjera nalazi u početnim fazama provedbe, što ukazuje na potrebu za intenziviranjem aktivnosti u narednom periodu.

Prema raspoloživim podacima, za provedbu mjera Strategije u izvještajnom periodu utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 308.275.934 KM. Najveći iznos sredstava, 169.250.914 KM, uložen je u realizaciju mjera u oblasti kvaliteta zraka, klimatskih promjena i energije, dok su najmanja sredstva, u iznosu od 82.000 KM, utrošena za mjere u oblasti hemijske sigurnosti i buke. Struktura utrošenih sredstava prema oblastima Strategije pokazuje značajne razlike u nivou ulaganja, što ukazuje i na različit stepen finansijske podrške pojedinim oblastima.

Finansiranje provedbe Strategije u izvještajnom periodu karakterizira raznovrsnost izvora finansiranja, uz izraženu potrebu za kombiniranjem domaćih i eksternih finansijskih sredstava. Od ukupno realiziranih 308.275.934 KM, budžetska sredstva učestvuju sa 70.969.402 KM, dok su preostala sredstva u iznosu od 237.306.532 KM osigurana iz drugih izvora. Pored budžetskih sredstava, posebno značajno učešće imaju kreditna sredstva, sredstva vanbudžetskih fondova i korisnika, kao i drugi izvori finansiranja. Ovakva struktura ukazuje na značaj mobilizacije različitih finansijskih mehanizama za provedbu okolišnih mjera, naročito kod mjera koje zahtijevaju veća finansijska ulaganja i dugoročnu realizaciju.

Pregled strukture finansiranja provedbe Strategije, prema izvorima finansiranja i iznosima realiziranih sredstava, prikazan je u nastavku.

Izvor finansiranja	Utrošena sredstava (KM)
Budžetska sredstva	70.969.402
EU	31.405.811
Međunarodni donatori	40.865.651
Vanbudžetski fondovi i korisnici	49.679.747
Kreditna sredstva	62.693.073
Drugi izvori	52.662.250

Posebno značajnu ulogu u finansiranju projekata i aktivnosti u izvještajnom periodu imao je Fond za zaštitu okoliša Federacije BiH, čija uloga u ukupnom sistemu zaštite okoliša postaje sve značajnija i čiji doprinos finansiranju mjera zaštite okoliša predstavlja važan element ukupnog sistema finansiranja provedbe Strategije.

Posmatrano u cjelini, može se zaključiti da je u prve dvije godine provedbe Strategije ostvaren određen, ali neujednačen napredak. Najveći pomaci ostvareni su u aktivnostima koje se mogu provoditi kroz postojeće institucionalne mehanizme, projekte i raspoložive izvore finansiranja, dok je napredak sporiji kod mjera koje zahtijevaju donošenje novih propisa, uspostavljanje složenih institucionalnih sistema, dugoročnu međusektorsku koordinaciju i značajnija finansijska ulaganja.

Ostvareni rezultati predstavljaju važnu osnovu za nastavak provedbe Strategije, ali istovremeno ukazuju na potrebu za intenziviranjem aktivnosti u narednom periodu kako bi se osigurala pravovremena realizacija planiranih mjera i ostvarivanje strateških ciljeva. Za aktivnosti koje nisu u potpunosti realizirane ili su u toku, potrebno je nastaviti sa njihovom provedbom te ubrzati realizaciju mjera koje nisu započete. Posebnu pažnju treba posvetiti oblastima u kojima je evidentiran sporiji napredak.

Radi osiguranja pravovremene provedbe utvrđenih mjera i ostvarivanja strateških ciljeva, neophodno je da institucije na svim nivoima vlasti odgovorne za njihovu realizaciju integriraju mjere iz Federalne strategije u svoje godišnje i trogodišnje planove rada.